

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.
VEDEKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.
HIRDETÉSEK:
 4-hatásos petit sor egyszer 20 fl.
 minden következőnél 16 fillér.
 Nyitási petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 867.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Kedd, augusztus 15.

Mai számunk főbb közleményei:

- Győrffy báró aranybányája.
- Beszélgetés Sulkowski hercegnő gondnokával.
- Károlyi József gróf és Sternberg Adalbert párbaja.
- A király ajándéka Fejérváry Géának.
- Az aradi festősztrájk és az iparosok.
- Öngyilkos honvédfőtörzsorvos.
- József főherceg estélye.
- Nábob a szenatóriumban.
- Piszkos-e a pécska kenyér?
- Halálos baleset az aradi állomáson.
- „Én vagyok a gyilkos”.

Fejérváry.

Arad, augusztus 14.

Meg kellene talán nézni, mielőtt ezt a cikket kiadjuk: rajta van-e az aradi honvédhuszár-kaszárnyán a Fejérváry Géza neve? Azt hisszük, rajta van még. Milyen szerenose. Ha csakugyan lekaparták volna, most, méltó és ünnepi alkalomra, újra föl kellene tenni. Pedig a város közgyűlése, koalíciós korában határozta el, hogy leve-szi a kaszárnyáról ezt a „szégyennevet.” Lám, milyen jó, ha akad néha egy névtelen felebbező s ha a polgármester olykor a maga felelősségére okosabb mer lenni, mint a tekintetes törvényhatóság.

Milyen más lett a politikai stílus a kaszárnya-főírást levakartatni akaró határozat óta! Nevezék most hazá-rulónak, nemzetgyilkosnak Fejérváry Géza bárót, aki pedig valóban többség nélkül való, tehát imparlamentá-ris kormányelnöke volt Magyarorszá-gnak. Mégis az ő nevével egyforma

rokonszenves név nincsen egy tucat az országban se.

Koalíciós beszédek, cikkelyek őt saraszták, mocskoltak egy éven által s még sincs az országban, akit tisztább és intaktabb gentlemannak lehetne tekin-teni, mint őt. Öblös szájából azt káro-gták felé: a nemzet megfogja őnt átkozni, táborszernagy ur! A nemzet pedig hol-nap, katonatiszti pályájának félszáza-dos jubileumán, bizonyára mindenfelől gratulálni fognak neki, s azt mondja: „az isten éltesse, táborszernagy ur!”

Az ünnep a maga egyszerűségé-ten kizárólag katonai lesz. Kedves és komoly visszaemlékezések a bécs-ujhelyi katonai akadémia hatvan esz-tendő előtti *Ausmusterung*-jára, a mi-kor többedmagával hadnagy lett Fe-jérváry Géza; a solferiusi csatára, s a többire, a melyek a Mária Terézia-rendre szereztek jogcímet; a magyar honvédség újjászervezőjére, — és így tovább. Jubileum, a melyet megün-nepelni ritkán adatott katonának. Ele-ven, szép katonapályának időoszlopa, a melyen egész fényében vagyon a hadi-pálya legszebb erénye: a hűség. Mi pol-gárok, lehetünk csöndesebb és han-gosabb politizálásaink között néha kevésbé lojálisok, néha antidinaszti-kusok: a katonát, az igazit, nem kép-zelhetjük el másként, mint vas-hű-séggel a parancsnok, a legfőbb pa-rancsnok, az uralkodó iránt. Katona, aki ennek híjával van, olyan, mint a szabadgondolkodó apáca, vagy a bör-

zére járó tolsztojánus. Fejérváry Géza báró hűsége viszont elérte a legna-gyobb jutalmat, amire katona számít-hat: a legfőbb hadurnak baráti sze-retetét. Grófnak, hercegnek ha kine-vezné, nem nyerne többet vele az, aki egyszerű hadnagyból az uralkodó baj-társa, s barátja lett. Igazán, katonának kell lenni, hogy ennek az ünnepnek melegét, szépségét, valaki egészen át-érezze.

Hanem a polgároknak is egyéb, több közül van az ünnephez, mint a mennyi a katonai diszek nézőit illeti. Nincs ok elsiklani ezen az ünnepen amaz idők fölött, amikor Fejérváry Géza báró polgár, törvényhozó és po-litikus volt. Sem a régebbi szereplé-sét nem kell elburkolni, sem amaz újabbit, amikor tagadhatatlanul ne-héz szerepe volt, s ellentétbe került az ország többségével. Precedensnek bizonyára veszedelmes, a törvény folytonosságát kétségtelenül csorbító volt az ő vállalkozása. De ő, az em-ber, a férfiú, minden vádon és min-den bűnön fölül állott. Az ő szemé-lye és missziója tipust jelentett Ma-gyarországon: azoknak típusát, a kik a hangos, az ünnepeletetésben ké-jelző, népszerűséget áhító emberek-vel szemben a kellemetlent, a félreér-tetéssel és népszerűtlenséggel járó hi-vatást is vállalják, ha abban az ország érdekét látják, ha a maguk köteles-ségérzete azt parancsolja. Amikor Fe-jérváry Géza ezt a missziót végezte, nem tudták igazán megbecsülni. A

Ha Tóbiás meghal.

Írta: dr. Irsai Arthurné.

Tóbiás benne volt a munkában. És ugyan mályen elmerült benne. Mert szerette és kel-lemes volt neki az, amint hogy minden lelki-ösmeretes munkás szereti a foglalkozását, mely mellett fölnevelkedett s mely kenyeret ad neki, Tóbiás pedig e munka mellett nevel-kedett föl. Már akkor dolgozott, amikor apjá-nak segített mindaddig, amíg azt egy barátja el nem bolondította és Amerikába ki nem vándorolt, ahol meghalt.

És aztán, amikor egy másik sirásó szol-gálatába lépett — mert ez volt a Tóbiás mes-terisége — majd pedig később és különösen, amikor egy kisváros temetőjének önálló ke-zelését rábízták, akkor Tóbiás szerette a mes-teriségét.

Egyforma és mély vágásokkal emelgette ki a kövér fekete földet. Megmérte a mélysé- get és hosszúságot s ha szemmértékre elta-lálta, öröme volt. Forró nyári és hideg téli napokon változatlan egyformasággal s fárada-tatlansággal dolgozott. Ritka nap volt, hogy új sirt nem kellett ásnia. Hisz senki sem sza-badulhatott a meghalás terhes szokásától. Tó-biás csak akkor volt mérges, ha egy napra két, vagy három temetés esett, amikor is se-

gédet kellett foglalkoztatnia. Ezt ugyanis ked-vére senki sem csinálta.

És különösen dühös volt, amikor épen akkor esett az eső, ha a sir nyitva volt s a zavaros víz az ő szép, egyenletes munkáját csúfá tette.

De ma épen csodás tavaszi idő volt. Rű-gyezett, illatozott minden; méhek röpködtek ide-oda s mézet szívtak a sirvirágokból csak úgy, mint minden más virágokból. S fönn a fák koronájában, amelyeknek a gyökerei bom-ladozó agyaktól szivják az életerőt, susogott-zugott minden. ahogyan már fagalyak zugni, szóktak.

Tóbiás ásott, ásott s halkan, elégedetten mormogott. Ugy tetszett neki az élet, amilyen volt. Nem vágyott jobbra, vagy másra. Meg volt a miudennapi kenyére, a lakása; egész nap a szabadban tartózkodott, isten áldott szabad ege alatt. Megöntözte a virágait: ásta a földet, azt a szép, kövér földet, melyet a paraszt oly nagyon szerét; nézte a napot; fölötte a kék eget, mely néha haragos és viharos is volt. De ezt is szépnak-jónak, mert szükséges-nek találta. Mi kívánsága lehetett hát még?

Mit törődött ő azzal, hogy mindez a zugás, suttogás, virágzás temetőben ment végbe? Mi köze volt azokhoz a holt emberekhez, aki- ket szépen lefektettek a gödörbe s azután finoman, tisztán elföldeltek? Rövid idő múlva

minden dombon fű, virág, később talán bokor és fa is nő. Ki törődik azzal, mi van alatta? Még azok sem, akiknek a szíve majd megsza-kadt, amikor Tóbiás az első rögöket hajította a koporsó fedelére.

Igy fejlődött ki benne az az ironikus fel-fogás, melyből a haldokló japánra vonatkozó adoma származott. A haldokló azt az igé-re-tet vette a feleségétől, hogy legalább addig marad hű hozzá s mást nem szeret, amíg a sirja meg nem szárad. Harmadnap ott állt a gyászoló könnyező özvegy a sir mellett s legyezte a hantot, hogy gyorsabban száradjon.

Nem! Tóbiás nem tartotta sokra az em-berek gyászát. S a meghalás fogalmát fedezte előtte az ásásnak előtte kellemes és erőteljes munkája.

— Itt maradhatok? — szólalt meg mő-götte egy hangocska.

Tóbiás bámulva fordult meg.
 Mőgötte kicsiny, hat, vagy nyolc éves leány állt. Szőke, borzas haja, kérdő barna szeme volt.

- Mi keresni valód van itt?
- Itt szeretnék játszani.
- Játszani? Játszani? Ez nem játéktér.
- De hisz ez nagy, szép kert. Ahol mi lakunk, nincs semmi. Még udvar sincs. S anyja egész nap nincs otthon. Varrni megy. Hol játszam hát? Kivel beszélgessek? Szabad itt maradnom?

„hazaáruló“ után a „legbizafibb“ és „legnemzetibb“ férfiak négy esztendő korszakának kellett következnie, kellett a közvélemény megbotránkozását és ellenszenvét provokálni, hogy Fejérváry Gézát becsülni tudják.

Ez már elmúlt. Fejérváry boldogan menekült a politikai pályától s jubileuma napján, ha röstelkedéssel nincs is oka rá gondolni, bizonyára hívalkodni se akar vele. Erdékes véletlen, hogy az ő jubileuma idején megint akadnak, akik maguknak foglalják le a hazafiságot, s megint a népszerűséget ostromló, hangos szó akar fölülkerekedni a komoly, helyét megálló, a kellemetlent is vállaló kötelességérzés, a nemzet komoly javával való törődés fölött. Ezért jó a jubiléusra úgy is ránézni, mint a volt politikusra, az egykori „hazaárulóra.“ Ahol a hazaárulókat ennyi, mindenünnen jövő tisztesség éri, ott bizonyára ép azoknak van a legtöbb becsületük, akiket a mellve-regetők és nagyhangok neveznek a haza ellenségeinek.

Miniszterek a Tátrában. Tátrafüredről jelentik: Héderváry Károly gróf miniszterelnök vasárnap hajnalban Tátralomnicra érkezett. Délben együtt ebédelt az itt időző Hazai honvédelmi miniszterrel, majd délután Hazai és az ugyancsak itt üdülő Lukács László pénzügyminiszterrel automobilon Tátrafüredre jött. A miniszterelnök meglátogatta az anyósát, özvegy Teleki Sándorné grófnét, azután a fürdőtelepet tekintette meg, később pedig átsétált Ujtátrafüredre, ahol meglátogatta a Szikra villában lakó Teleki Sándor gróft és nejét. Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter ma a Tátrába utazott, hogy Hohenlohe herceggel több birtokügyben tárgyalást folytasson. A földmivelésügyi miniszter azután Besztercebányára utazik, ahol pár napot szándékozik eltölteni válsztói körében.

Népgyűlés. Tegnap két népgyűlés volt a katonai javaslatok ellen. Az egyik Nagykőrösön, a másik Kaposvárott. Mindegyiken több országgyűlési képviselő jelent meg s tiltakozó határozatot hoztak a védőerőjavaslatok ellen.

Tóbiás gondolkozva nézte a kis teremtet. Aztán vállat vont.

— Miattam ugyan maradhatsz. Ha nem zavarsz, virágot se tépsz s nem taposod le a sirokat... bánom is én.

A kis Annuska szentül megígérte, hogy semmihez hozzá nem nyúl. Csak játszani akart a szép kertben.

Igy lett mindennapos vendég a kertben s Tóbiás úgy megszokta, hogy esős napokon amikor elmaradt, hiányzott ne i.

A kis lány naponkint, amikor bizalmasabb lett, sok-sok kérdést intézett hozzá. Hová kerülnek tulajdonképpen a halott emberek? És hol férnek el? És nem esik-e nehezökre a vastag hanton át fölvergődniök? Vagy hogy a ruhájuk a hosszú fekvésben meg nem rongálódik-e? Csupa gyerekkérdés. De egyéb dolgok is nagy fejtörést okoztak neki.

— Mondja: mindenkinek maga ássa a sirt, aki meghal?

— Mindenkinek, aki ebben a városban hal meg.

— Így hát saját anyjának is?

— Anyám régen meghalt már. Neki még más ásta a sirt.

— De ha még élne és jövő évben meghalna, akkor maga ásná neki a sirtját? Nem sajnálná ezt?

Tóbiás kissé gondolkodott. Még soha sem ázott rokonnak sirt; sőt barátjának sem, abból

Beszélgetés

Sulkowski hercegnő gondnokával.

— Leleplezések a völogényről. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 14

Az utóbbi napokban sokat foglalkoztak a lapok Sulkowski Ida hercegnőnek Schmettow Bernát birodalmi gróffal kötendő házasságával. E bonyodalmas ügyben — melynek szállai elvezetnek Berlinbe, Merseburgba, Gothába, Kölnbe, Budapestre és végül Aradra — Halicky Árpádhoz, Sulkowski hercegnő gondnokához fordultunk, aki a következő felvilágosítást volt szives adni:

— Schmettow gróf tavaly január elején ismerkedett meg Berlinben a 30 esztendős Ida hercegnővel, kinek, mint duszgizdag főúr mutatkozott be. — Ida hercegnő édes anyja nagyon megörült leánya szerencséjének és azonnal megírta ezt a körülményt Baranski Gyula dr., Ida hercegnő, később az én ügyvédemnek, milyen szerencse érte őket, mivel a grófnak 80,000 márka évi jövedelme van. A gróf március havában engem, ki akkor Bécsben időztem, személyesen felkeresett, házassági tervét előadta és kérte a házassághoz a beleegyezést, azzal, hogy egyáltalában nincs ellenvetése, ha Ida hercegnő továbbra is gondnokság alatt marad. Elmondta továbbá, hogy ő édesatyja Valeskahof-i birtokát bérlé, onnan nagy jövedelme van és házassága napján egy családi alapítvány értelmében, egy millió márkát kap kezeihez. A gróft szívesen fogadtam és annak kérésére elkísértem őt Aradra és bemutattam az árvaszéki elnöknek és ülnöknek, a hol a gróf házassági tervét személyesen előadta, azzal, hogy neki nagyon sürgősen kell a házassági engedély. Varjassy Lajos polgármester, árvaszéki elnök, felszólította a gróft, adja be kérelmét írásban. Három nappal előbb, mielőtt a gróf engem felkeresett, vette meg azt a sokat emlegetett ékszer Schultof berlini kereskedőtől, ki később a gróf ellen bűnvádi feljelentést tett, — melynél az eljárás a gróf ellen be lett szüntetve, mert az ügyész elfogadta a gróf védekezését, miszerint legrosszabb esetben az édes anyja beváltotta volna a váltókat, azonban mi sem menti a gróft azon tényekkel szemben, melyeket a vizsgálat megállapított, hogy az ékszer tényleg gondnokolt

Ida hercegnő nevében aláírt váltókkal vette, holott tudta, hogy az érvénytelen, mely körülményt tagadta is a gróf a vizsgálat alatt; azonban teljes beigazolást nyert, valamint az is meg lett állapítva, hogy a gróf a vételt követő napon az ékszer elzalogosította, a záloglevelet pedig eladta és így amaz állítása, hogy az ékszer menyasszonyának vásárolta volna, valótlan. Kérvényét, mely még márciusban oly sürgős volt, a gróf július hó vége felé adta be az aradi árvaszékhez.

Nekem a kérvényt véleményes jelentés végett kiadták, érdeklődtem a gróf személye iránt és megállapítottam, hogy a gróf Berlinben és Dresdában nagyon sok kétértelmű üzletet kötött; hogy némelyik nem sikerült, az tisztán az illető kereskedők elővigyázatosságának köszönhető. Mindezeket okmányokkal igazolva, betérjesztettem az árvaszékhez azzal, hogy a gróf teljesen eladósodott ember, ki első házasságából származó három gyermekét sem bírja eltartani, a Valeskahofi bérleteért nem fizetett és egy év óta ott sem volt, hol saját apja foglalta le a termést a bérletösszeg fejében. A családi alapítványról szóló millió pedig nem létezik sehol, tehát hogy tartathatja el Ida hercegnőt, kinek gondnokság alá helyezése előtti időből származó közel két millió adóssága van és a bonni gyámhatóság részéről megállapított havi 2000 korona tartásdíj — havi 83 korona kivételével — le van foglalva, hogy élhet meg ebből a gróf a feleségével? Azonban ezen is könnyen segíthetett volna a gróf, kinek már vannak emberei, akik a házasság megkötése után uzsora kamatra pénzt adnak, — valamint a pankotai birtokot is el akarta adni a házasságtól függetlenül és az erről szóló szerződést is megszerkeztem. Betetözte mindezeket azon körülmény, hogy a gróf a hitelezőktől zaklatva menekült egyik helyről a másikra, míg végre az egyik hitelező lefogatta és vagyontalansági esküre szorította, ahol a gróf kénytelen volt, eskü alatt vallani, hogy vagyona, foglalkozása nincs, a hitelezők tartják el és 3 öltöny ruha, kevés fehérnemű és cipőn kívül, nincs semmije. És ez az ember akar egy hercegnőt elvenni, kinek valamikor milliói lesznek! Természetesen nem adtam beleegyezésemet a házassághoz. — Erre a gróf más eszközökhöz nyúlt, miután tudta, hogy ily előzmények után az árvaszék

az egyszerű okból, mert sem rokona, sem barátja nem volt. Azért nem tudta, mit érezne, ha valakinek, akihez szeretet fűzte, sirt kellene ásnia

— Nem sajnálnám — mondotta — mert mindenkinek előbb-utóbb meg kell halnia.

— Mindenkinek — ismételte elgondolkozva Annuska — így hát, Tóbiás bácsi, magának is?

— Nekem is — felelte Tóbiás mechanikusan.

— Ki ássa majd a sirtját, ha maga halott lesz? — kérdezte tovább Annuska könyörtelen logikával.

— Az enyémet? Ki ássa majd az én síromat? — ismételte a kérdést Tóbiás. — No nézd! Erre még nem is gondoltam.

— Hát mégis; ki ássa majd — folytatta a gyermekek szívósságával a kérdéseket a kis lány.

— Valaki. Az utódon.

— Utódja? Mi az: utód?

— Hát az, aki utánam lesz a sírásó.

S hirtelen meglátta Tóbiás ezt az utódot. Azt a másikat, aki az ő házikójában fog lakni, a virágokat fogja öntözni s mély, kimért ásóvágásokkal emeli ki a földet. Magát is látta, a barna fakoporsóban, amilyeneket százszám látott már; látta, amint lebecsátják a gödörbe, ahogy ő szárat, meg szárat lebecsátott már; látta, amint az új sírásó egykedvűen, indulat

nélkül ráhajigálja a rögöket, mint ő tette ezt számtalanszor. De azután? . . . Azután nem volt senki, aki gyepet, virágot és bokrokat ültetne a sírra, mert ez pénzbe kerül; ő pedig senkit sem hagyta vissza, akinek érdeke volna, hogy az ő sírja díszes legyen a sírkertnek. Bizony, az ő sírja olyan volna, mint a csavargóé ott a sövény mellett, vagy az öreg koldusasszonyé, aki mindig ott állt a kapu előtt.

Először gondolt Tóbiás a meghalásra. Saját halálára s a halál gondolatáról visszatért az életre és saját életére gondolt. Eszébe jutott, hogy már ötven esztendeig élt és soha sem tett mást, csak a halála foglalkozott: mást nem látott, csak a temetőt s az életről egyebet nem tudott, csak ami a falakon át oda elszivárgott. Arra gondolt, hogy egykor odalenn fog feküdni és el fog rothadni és nem hagy hátra semmit, ami a halandó embert arra emlékeztetné, hogy a Hertelendi Tóbiás valaha élt.

Ekkor különös, egészen idegen érzés fogta el. Valami, ami furta, emésztette és csodálat töltötte el, hogy ez így van s hogy miért van így? És hirtelen derengett előtte, hogy céltalan az ázni és ázni, hogy mindig új, meg új halottak jussanak a földbe s ebből megint föld legyen és ez addig folytatódna, amíg végre ő kerül sorra. Legkülönösebbnek s legszomorubbának tűnt föl előtte a tény, amire előbb sohasem gondolt, hogy az ő sírja csunya, rendetlen, ápolatlan lesz, a többi közt, csufjára a sírkertnek.

döntése több mint valószínű, elutasító lesz. ugyanis — mint a gróf mondani szokta: „én majd elintézem a dolgot (ohne dieser Ungarischen Bande) a magyar banda nélkül” — elköltözött a hercegnővel és annak anyjával Halleba, hol egy III-ad rangú pensióban laktak és mint állandó lakosok be voltak jelentve. Ezekután kérvénnyel fordult a merseburgi kormány-tanácsához, Ida hercegnő német honosítása végett. Már döntés előtt állott az ügy, mikor én megtudtam a gróf tervét. Egyenesen a porosz belügyminiszternél jelentkeztem kihallgatáson, valamint elküldtem ügyvédemet Merseburgba, hol a kormánytanács elnöke a Schmettow családdal baráti viszonyban van. Sikertült e helyeken okmányilag bebizonyítani, ki az a Schmettow és hogy ezen honosítás tisztán a magyar hatóság kijátszására szolgál olyképen, hogy a gróf — mint német állampolgárt — azonnal nőül veheti a hercegnőt. Hogy nekem teljesen igazam volt, bizonyítja az körülmény, hogy a honosítás iránti kérvényt elutasították. A német törvények szerint ilyen esetben Németországban a honosítás már lehetetlen. Azonban a grófnak mégis sikerült a törvényt kijátszani és Ida hercegnőt a gothai nagyhercegség folyó évi május hó 3-án honosította és az erről szóló okiratot Schmettow berlini ügyvédének dr. Glasenapnak május hó 30-án kézbesítették is.

Nekem mindez csak július hó 5-én jutott véletlenül tudomásomra a berlini rendőr-elnökség útján, (ahol — melesleg említve — a gróf nyilván van tartva), amikor Ida hercegnő már 2 hónap óta német állampolgár volt; természetesen azonnal jelentkeztem újból a porosz belügyminiszternél, a birodalmi kancellárnál, hol szóval és beadvánnyal protestáltam e honosítás ellen. Mindkét helyről azonban azt az értesítést kaptam, hogy törvény szerint a már egyszer kimondott honosítás vissza nem vonható, még ha hamis adatok alapján történt is. Mégis elmentem Gothába, hol az államminisztert annyira meggyőztem az igazságról, valamint arról, milyen eszközökkel dolgozik a gróf, hogy megtörtént Németországban a jogászvilágot is nagy mérvben érdekítő ritka eset, hogy a gothai államminiszter az 1911. évi május hó 3-án 1498. szám alatt kimondott honosítást, mint meg nem történtet folyó évi július hó 13-án vissza vonta.

A gyöngesség és tehetetlenség érzése kaptam el, mint egykor, mikor kis gyerek korában az anyja meghalt s az apja kivándorolt. Az az érzés, mely a gondolatra támadt, hogy mi legyen?

Néhány pillanatig megállt a munkával s tűnődve nézett a kis leányra.

— Igen — mondta aztán szinte öntudatlanul — az én síromat az új sírásó ássa majd, de virágokat te fogsz rá ültetni, Annuska, megígéred ezt?

A kis lány értelmetlenül nézett rá és nem felelt.

De Tóbiás ragaszkodott a gondolatához.

— Mondd, Annus, fogsz virágokat ültetni a síromra?

— De hisz én ehez nem értek. Még soha sem próbáltam.

— Megtanítlak rá. Meg is tanult majd. S a pénzből minden évben vásárolsz virágot s síromra ülteted. Majd hagyok vissza egy irást, hogy minden rendben legyen. És mondd, mondd Annus — Tóbiás körülmézett, hogy nem hallgatódik-e valaki s azután halkán folytatta, miközben alázatos és szegyenkező mosoly játszadozott ajka körül — fogsz kissé sirni is, ha az öreg Tóbiást elföldelik?...

Most látta csak a gróf, hogy Németországban nem ér célta és visszatért az aradi árvaszékhez, mely útjában Wulff nevű egyén kísérte, — a szent sir pápai rendjel jelvényével a gomblyukában-aki azonban sem nem doktor, sem nem ügyvéd, hanem kereskedő, ki már hamis eskü és csalás miatt három és fél évi fegyházat ült Dortmundban. Ez az ember intézi a gróf és Ida hercegnő ügyeit egy millió márka provizió fejében, melyet majd az öröklendő nagy vagyomból fizetnek neki. Az ok, hogy most egy év után, olysürgős a grófnak az árvaszék határozata, abban rejlik, hogy miután Németországban a honosítással nem ért célta, a régen jó szóval tartott hitelezők nyugtalankodni kezdenek és most az árvaszéki határozattal tartja őket, ha ez késik, úgy lefog csapni a hitelezők kellemetlen bombája. A dresdai ügyészségnél folyamatban levő büntügyi eljárás ugyanolyan, mint a berlini, csak hogy itt automobilról van szó; mindenesetre ha nem Schmettow Bernáth birodalmi grófról volna szó, hanem egy hétköznapi alakról, ki nem birodalmi gróf, úgy arra már régen rájárt volna a rud. Mindezek után méltán várható, hogy az aradi árvaszék a gróftól kérelmével el fogja utasítani és nem fogja megengedni, hogy egy gyengeelméjű asszony, ki nek már egy felnőtt fia is van, oly emberek kezébe kerüljön, hol nincs kizárva, hogy majdan a milliók dacára is nyomorban fog élni.

Megemlítem még, hogy a hercegnő nem él nyomorban, mivel a herceg gyámjai által havi 1000 korona segélyt fizetnek közvetlenül kezeihez, míg a lefoglalt tartásdíját valahogy rendezik.

A király ajándéka Fejérváry Gézának.

— Aranyérem a hatvanadik szolgálati évfordulóra. —

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 14.

Udvari körökben az a vélemény alakult ki, hogy a király régi hűséges katonáját, Fejérváry Géza báró gyalogsági tábornoknak, a magyar darabonttestőrség kapitányának olyan megtisztelő meglepetést készített, amely a maga nemében páratlan s amelyhez hasonlóval senki sem dicsekedhetik. A király egy nagy arany érmet veretett, amelyet a jubiláns képe díszít; veretett továbbá nyolcvan bronz érmet is azzal a céllal, hogy azt Fejérváry barátai és tisztelői között szétosztassa. A jubileumi érmet a király kézírata kíséretében küldi meg az ünnepeletnek.

Ez a kézirat így szól:

Kedves Fejérváry Géza báró gyalogsági tábornok! Ma 60 éve, hogy ön mint tiszt tagja az én véderőmnek és e hosszú idő folyamán az ön neve az én derék katonáim legjobbjai között fényelt. Bármely állásban volt, bármint földadatot bízam önre, mindig legteljesebb elismerésemet érdemelte ki kitűnő szolgálataival. Mint fiatal kapitány egy szép haditett katonai Mária Terézia-rendem lovagkeresztjét érdemelte ki és ez által ama kiválasztottak sorában, akik e rendnek a történetét megörökítik, helyet biztosított magának. Szan Martino mellett 1859. június 24 én elkövetett szép tette emlékére érmet verettem, amelyet önnek változhatatlan nagyra-becsülésem jeléül ama kívánsággal adok át, hogy még hosszú éveken át örülhessen egy mozgalmas, eredményes és tiszteletreméltó katonai élet emlékének. Ischl, 1911. aug. 14. Ferenc József s. k.

Azt is beszélik egyébként, hogy e neves alkalomból egyéb kitüntetés is éri Fejérváryt. Híre jár, hogy grófságot kap.

Győrffy báró aranybányája.

— Nem kell a kormánynak. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Déva, augusztus 14.

A zalatnai bányakapitányság hivatalos helyiségében — mint Déváról jelentik, — érdekes dolog történt a ma napban. A kincstár kérvénnyel fordult a bányakapitánysághoz a lunkoji aranybányához vezető altáró építés engedélyezése miatt és amikor a bányakapitány az engedélyezéstárgyában tanácskozássra hívta az érdekelteket, a tanácskozáson a kincstár képviselője nem jelent meg.

A dolog érdekes lenne még akkor is, hogyha feledékenységről volna szó, de ebben az esetben a távolmaradásnak más oka volt.

A pénzügyminiszter tudniillik nem küldött megbízottat az engedélyezési tanácskozásra. Természetes, hogy a kérvényező megbízottjának távollétében a bányakapitány meg sem kezdte az érdemleges tanácskozást, hanem újabb terminust tűzött ki. Ez az újabb terminus-kitűzés már csak formáság, mert azon sem fog megjelenni a kincstár képviselője. A pénzügyminiszter nem reflektál az altáró-engedélyezésre, mert egyáltalán nem akarja az altárót kiépíttetni.

A tervezett altáróval ugyanis a báró Győrffy Árpád-féle lunkoji állítólagos aranybányát akarták üzembe helyezni. Ezt a bányát a koalíciós kormány vásárolta utolsó napjaiban, az ex-lex küszöbén, — képviselőházi hozzájárulás nélkül a megszorult báróól. A bánya nagyon is kétértékű, évekig forgott a piacokon és annak idején nem is olyan nagy titokban rebesgették, hogy a kormány maga sem tartotta jónak a bányát és csak a mágnások protekciójára vásárolták meg. Arról természetesen megfélekedezett a koalíciós kormány, hogy a vételárat ki is fizesse és Lukács László csak nehezen szánta rá magát, a dolog rendbehozására. De már akkor elhatározott dolog volt, hogy a bányát nem helyezik üzembe.

Csak hogy még a koalíciós kormány adományozási eljárást kért egy lunkoji altáróra és az eljárás tovább folyt az irodákban, anélkül, hogy a miniszter erre a körülményre gondolt volna. Valóságos meglepetést keltett, amikor a zalatnai bányakapitányság kítűzte az adományozási tárgyalást és erről értesítette a miniszteriumot. Miután a pénzügyminiszter most is simán akarta elintézni az ügyet, — nem adott utasítást a kérvény visszavonására, hanem egyszerűen nem küldte ki meghatalmazottját. Így történt meg, hogy a tárgyalásról elmaradt a kormány meghatalmazottja és ezzel az akkorddal véget is ér egy koalíciós bányavásár története.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az egészségügyi felügyelő Aradon. A belügyminiszter értesítette a várost, hogy a napokban Aradra érkezik Kayser Károly dr. egészségügyi országos felügyelő és megvizsgálja a város vízellátását, továbbá a járvány kórházat. Kayser dr. most az ország déli vármegyéiben tart vizsgálatot s ennek befejeztével jön Aradra.

Károlyi József gróf és Sternberg Adalbert párbaja.

— Mindketten megsebesültek. —

Távirati tudósítás.

Pozsony, augusztus 14.

Sternberg Adalbert gróf és Károlyi József gróf ismeretes lovagias ügye vasárnap délután párbajjal befejeződött. A segédek: Sternberg részéről *Liechtenstein* Alfréd herceg és *Croy* Lipót herceg, Károlyi gróf részéről *Hadik-Barkóczy* Endre báró és *Rohonczy* Lőrinc már szombat délután megállapodtak a párbaj feltételeiben: *nehéz lovassági kardok, bandázs nélkül, végkimerülésig.* Nehezebb volt a megállapodás a párbaj helyére nézve. A bécsi rendőrség napok óta detektivekkel figyeltette mindkét gróft és ezért a segédek elhatározták, hogy elállanak eredeti szándékuktól és a párbajt nem egy bécsi lovaskaszárnyában, hanem magyar területen, Pozsonyban fogják megtartani.

Károlyi segédei vasárnap reggel, Sternberg segédei vasárnap délután utaztak el Bécsből Pozsonyba, ahol a párbaj színhelyén, a *Bellevue-szállodában* találkoztak. Sternberg gróf, akit különösen szemmel tartottak a detektivek, csak úgy tudott elutazni, hogy előbb egy barátját automobilján a város szélére küldte, ő maga villamoson odament s ott ült automobiljába. Károlyi gróf szintén automobilon ment Pozsonyba.

Délután öt órakor kezdődött a párbaj. A vezetőség, *Hadik-Barkóczy* Endre gróf formális békefelosztást intézett a felekhez, de eredménytelenül. A szokásos vezényszavak elhangzása után *Sternberg* gróf támadott először. Kardja a levegőben laposra fordult, találkozott Károlyi kardjával és a magyar gróf mellére oszszott. Károlyi primvágással felelt, de a kard laposan érte Sternberg homlokát s erősen felhorzsolta. A segédek félbeszakították a párbajt, az orvosok megvizsgálták Sternberg grófnak erősen vérző sebeit, kimosták és leragasztották. Konstatálták a harc képességet és folytatták a párbajt.

A második összetűzésnél szintén Sternberg gróf támadott. Hatalmas csapásokkal közeledett Károlyi grófhhoz, aki az első két ütést kivédte. Közben Károlyi Sternberget mellén könnyebben megsebesítette, mire Sternberg harmadszor is támadott és Károlyi gróft jobbra fülén megvágta. Károlyi sebe erősen vérzett, mire a segédek beszüntették a párbajt. Az orvosok megvizsgálták a gróf sérülését. Megállapították, hogy a fülön hasított seb van, mely a fül mögött levő ütőerre is áthúzódik.

A vérzés nagyon erős volt s ezért az orvosok arra kérték Károlyit, hogy álljon el a mérkőzés folytatásától. Károlyi nem volt hajlandó, de a segédek kijelentették, hogy az orvosok szava dönt és konstatálták a harc képességet. *Hadik-Barkóczy* gróf a párbajt befejezettnek nyilvánította. Az orvosok — Károlyinak két magyar orvosa volt — bekötötték a sebet. E közben Sternberg gyorsan felöltözött és a nélkül, hogy a magyar uraktól elbucszott volna, eltávozott. Segédeivel visszautazott Bécsbe, míg Károlyi gróf és segédei az első vonattal Budapestre utaztak.

Herceg *Windischgraetz* Lajos a következő sorok közlésére kérte fel a lapokat:

Károlyi József gróf országgyűlési képviselőnek f. hó 4-én a képviselőházban tartott beszédéből kifolyólag támadt lovagias ügyének elintézése után szükségesnek tartom a következőket nyilvánosságra hozni:

Én a szóban forgó beszéd elolvasása után Károlyi József gróf barátomhoz levelet intéztem, felvilágosítást kérve tőle, a beszédben

foglalt egyes kijelentésekre vonatkozólag: Károlyi József gróf ezen levelemre augusztus 9-én szó szerint a következő választ küldte:

Kedves Lajos! Végtelenül sajnálom, hogy multkori képviselőházi beszédemet úgy olvastad, illetve értelmezted. Én abban sem személyeket, sem intézményeket nem akartam sérteni és nem is sértettem. Csak azt a történelmi tényt említettem fel, hogy 1849-ben a magyar nemzet legjelesebb fiait a katonaság által és nem a rendes bíróságok útján ítélték el és végezték ki. Ezt annak a megvilágítására mondtam, hogy vannak ma is fájó emlékek a mult és a jelen között. Igazán fáj nekem, hogy csak egy pillanatig is hitted, hogy ma már nem élő és esküjőkhöz hiven szolgált katonák és meghalt hősök emlékét akartam volna becsmérlni. Ez távol áll tőlem. Szívből üdvözöl, igaz barátod *Károlyi József*.

Nábob a szanatóriumban.

— Elszállították Kintzig Bélát. —

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 14.

Ma este hét órakor érkezett vissza Aradra a város árvaszékének küldöttjei, akik annyi viszontagság után végre eleget tehettek küldetésüknek és szanatóriumban helyezték el *Kintzig Bélát*, az elmebajos milliomost. Simán, fennakadás nélkül történt meg az elszállítás, mert a nagy beteg földbirtokos eddigi gondozója, özvegy *Kintzig Ferenoné* megértette végre, hogy a beteg fivérének érdeke a szanatóriumi kezelés, a melyet nemcsak az aradi árvaszéknek, hanem a belügyminiszteriumnak szakértő orvosai is az egyetlen megfelelő módszernek mondtak és amitől egyedül várható, hogy legalább fizikailag türelhetővé válik a milliomos élete.

Miután a belügyminiszter mindenben hozzájárult ahhoz, amit Aradváros árvaszéke és közigazgatási bizottsága *Kintzig Béla* sorsa felől határozott és *Oláh Miklós* dr.-nak, az *Aradi Közlönyben* is ismertetett szakvéleménye alapján elutasította *Kintzig Ferenoné*nek a szanatóriumba szállítás ellen beadott felülvizsgálati kérelmét, *Varjassy Lajos* polgármester, mint árvaszéki elnök újból kiküldötte *Joó Béla*, *Isekutz László* dr., *Kabdebó György* dr. és *Kintzig Géza* gondnokból álló bizottságot *Jánosiba*, hogy *Kintzig Bélát* most már haladéktalanul szállítsák egy magán elmeegógyintézetbe.

A bizottság szombat reggel utazott el Aradról és még aznap Budapesten megtették minden előkészületet ahhoz, hogy a *Niedermann-féle* szanatóriumban a majd beszállítandó beteg megfelelő fogadtatásban részesüljön és elhelyezést találjon. Ezt elvégezve azonnal tovább utaztak Rimaszombatba, ahova este kilenc órakor érkeztek meg. Vasárnap reggel kocsin kellett utjokat folytatni *Jánosiba*.

A belügyminisztérium — mint azt megirtuk — a bizottság első és eredménytelen útja után nyomban táviratilag utasította *Gömörvármegye* alispánját, hogy szükség esetén fegyveres erőt is bocsásson Aradváros küldötteinek rendelkezésére, de most nem volt szükség arra, hogy *Joó Béla* megjelenjen az alispánnál és őt újból megkérje a támogatásra, hanem direkt *Jánosiba* tartottak, hogy küldetésüket elvégezzék.

Teljesen megváltozott helyzet fogadta a bizottság tagjait. Fegyveres őrnöknek, eltorlaszolt, leláncolt kapuknak nyoma sincs. Sír csend borul az uri lakra, mely egy dombon,

gyönyörű parkban áll. Sehol egy élő lélek nem mutatkozik. Mintha valami nagy temetésre készülnének; a falucska templomában éppen akkor kondul meg a harang, hívogatva az ájtatos népet a vasárnapi istentiszteletre. Az udvarház minden ablaka zárva, lefüggönyözve, a kapu nyitva, a kastélyba vezető folyosó bolthajtásai alatt az aradiak lépteinek visszhangja jelzi, hogy emberek járnak az ódon épületben. A léptek zajára, kinyílik a folyosóra nyíló egyik ajtó és a szobából egy fiatal ember lép a küldöttség elé. Nincs meglepődve. A kastélyban már várták az aradiakat. Tudták, hogy jönni fognak, mert az aradi árvaszék augusztus tizenötödikétől kezdve beszüntette *Kintzig Béla* tartásdíja fejében eddig mindig pontosan megküldött havi kétezer koronát.

A jelentkező fiatalember, — a kastély urnőjének egyik rokona mellett nevelő — udvariasan köszönti az aradiakat, majd jelenti, hogy özvegy *Kintzig Ferenoné* nem jelenhetik meg fogadásukra mert — beteg. *Joó Béla* üzenetet küld. Elmondja, hogy *Kintzig Bélát* szanatóriumba fogják szállítani és kéri, hogy *Iona* nagyságos asszony tegyen meg minden előkészületet, mert a legelső vonattal indulni fognak.

A követ távozik, majd csakhamar vissza tér.

— A nagyságos asszony szeretné látni — ugymond — a belügyminiszternek azt a legutolsó intézkedését, melylyel az elszállítást engedélyezi.

Joó Béla erre átadta a miniszteri leiratot, melylyel a fiatal ember nemsokára visszatért és újabb üzenetet hozott.

— A nagyságos asszony azt óhajtja, hogy a beteget elszállítás előtt a házi orvos megvizsgálná és megmondaná szállítható-e?

— A bizottságnak ugyan van két orvos tagja — felelte *Joó* — és ezek az urak meg fogják vizsgálni a beteget és csak akkor szállítjuk el, ha ők felelősséget vállalnak azért, hogy veszélytelen a transport, de semmi kifogást nem emelek az ellen, hogy a házi orvos is jelen legyen.

Elküldtek *Lichtman* dr.-ért, a házi orvos-ért és a három orvos együttes vizsgálatának egybehangzó eredményét jegyzőkönyvbe foglalták: *Kintzig Béla* elszállítható.

Özvegy *Kintzig Ferenoné* ugyanazt szeretne volna, ha a gyorsvonaton történik az utazás, de minthogy a személyvonat úgy indul *Feled* állomásról, hogy még nappal beérkezik Budapestre, a bizottság ehhez ragaszkodott. Az ellen azonban nem emeltek kifogást, hogy úgy a férfi, mint a nő ápoló a beteggel utazzék.

Kintzig Béla még a jánosii kastélyban ebédelt és utoljára még elfogyasztotta a vegetáriánus étlap szerint kijáró ételeket. Vajjon elbucszott-e fivéréből az özvegy, azt a bizottság nem tudja, mert míg ők a kastélyban tartózkodtak nem szerencséseltette megjelenésével az aradiakat, akik a falu kocsimájában költötték el ebédjüket.

Délután egy órakor a feledi állomáson egy bérelt szakaszban elhelyezték ápolóival egyetemben az elmebajos nábobot, akit annyi küzdelem és herce-hurca után végre megfelelő helyre tudott helyezni az aradi árvaszék. A vasárnap éjszakát már a szanatóriumban töltötte *Kintzig Béla*, de abszolúte nem vett tudomást a változástól, melynek előidézésében városok, vármegyék, sőt az ország hatóságai is közreműködtek.

Piszkos-e a pécskai kenyér?

— Egy délután a sütőgetőknél. —
(Kiküldött munkatársunktól.)

Pécska, augusztus 14.

A pécskai kenyér szomorúan nevezetessé lett a múlt héten. Megírtuk, hogy Sáriot Domokos főkapitány átiratban hívta föl a pécskai járás főszolgabíráját arra, hogy az Aradra kenyeret szállító pécskai sütők tisztaságát ellenőrizze. A főkapitány intézkedésére az szolgáltatott okot, hogy több panasz érkezett a rendőrséghez azoknak a ruháknak, ponyváknak, szűrőknek alaposan kifogásolható tisztasága ellen, amellyel a jó pécskaiak beborítják szállítás közben a kenyereket.

Évtizedek óta indulnak el hetenként egyszer, kétszer a pécskai kenyerehordó szekerek Aradra, évtizedek óta vásárolják a Thököly-téri piacon a sátrak alatt árusított dombos hátú, repedt száju kenyereket, de bizony aligha akad aradi ember, aki tudná hogyan is készül, hogyan is kerül Aradra a pécskaiak-sütötte kenyér. Csakugyan olyan piszkosban hozzák-e, hogy főkapitányi, főbírói rendelet kellett ellene és vajjon, ha tisztán hozzák, tisztán készül-e ott a kis pécskai házakban. Az Aradi Közlöny egyik munkatársa járt künn Pécskán, hogy minderről meggyőződést szerezzen. Tapasztalatairól a következőkben számol be:

Amint vasárnap reggel nyolc és tíz között végigsétáltam a Thököly-tér piac során, hajlandó voltam azt hinni, hogy egész Pécska kenyérsütőkből áll. Egymás mellett szorongának a kenyeresasztalok tíz is, husz is, még több is: csupa pécskai. Odakünn Pécskán persze nincsen így. A hatalmas kiterjedésű, rengeteg területre elszóródott Pécskán bizony elvesznek azok a pécskai emberek, akik Aradon olyan soknak, egész Pécskát reprezentálóknak látszanak. A kenyérsütőket valósággal föl kell kutatni.

(A főjegyző véleménye.)

Pedig nevezetes emberek ezek a sütőgetők. A nép szája erre a speciális ipari foglalkozásra, amelyet Pécskán kívül talán csak a főváros mellett levő Soroksáron folytatnak hasonló arányban, külön elnevezést talált ki. Nem sütők, kenyérsütők, hanem *sütőgetők* az aradi kenyér készítői. Tud róluk mindenki, ismeri őket mindenki és az összeépített ikerközség egyik felében: Magyarpécskán is tudja az utcán tereferélő nép, hogy az ópécskai sütőgetők közül melyik indult már el szállítmányával Arad felé. Az aradi főkapitány rendelkezését is majdnem mindenki ismeri és Pécska-szerte nemzeti sérelemnek tekintik.

— Hogy a pécskai kenyér piszkos? Vagy, hogy piszkos ruhával takarják le? Nem, ez nincsen így! — jelenti ki erélyesen *Povázsav Soma* főjegyző. — Lehet, hogy akad olykor egy-egy, akinél a kenyereket takaró ponyva tisztasága kifogásolható, utközben sáros, poros lesz, de általában rend van. Arról meg szó sem lehet, hogy a kenyérfőzés tisztátalanul történék. Legfeljebb timsót tesznek, hogy jobban fölfúvdják, amit észre is lehet venni. Tessék elhinni: kenyérgyárosok machinációja az egész!

Sohasem volt még panasz itt Pécskán a sütőgetők ellen. No nem mondom, az is előfordul, hogy az éjszakai uton bevitt párnát, bundát a kenyerek mellé teszik, de hiszen a kenyér héját amugyis levágja a legtöbb ember. Virágzó foglalkozás ám a sütőgetőké. Vannak valami százkilencvenen, vagy kétszáz is. Jobbára ópécskaiak. Mind magyarok.

Hogy Ópécskán is laknak, pedig tudvalevőleg Ópécska román falu, annak az a magyarázata, hogy a *magyarság lassan beleékelődik a románok közé*. Valaha tisztán románok laktak Ópécskán, máig 4000 magyar hódított el egész utcasorokat. Az aradi főkapitány átiratáról hivatalosan még nem értesültem.

A főjegyző tehát így, kissé optimista szemmel nézi a dolgokat: panasz nem volt és ha a bunda éri a kenyeret: le lehet vágni a kenyér héját. Vannak persze kevésbé optimista nézetek is. Például egy pécskai uriaszony már így beszélt:

— Azoknak a kenyérét, akik a pécskai piacra sűtnék, még meg lehet enni, de bizony az Arad számára dolgozók között sok a piszkos. Nem egyszer látom, hogy amint a megmaradt kenyereket hozzák haza: *rajta fekszenek a kenyéren*: amelyeke öreg pokrócfélékkel, zsákkal takargatnak be, aminek tetejébe dunna, vánkos jön.

Szóval vannak Pécskán is olyanok, akik nem föltétlen barátai a kenyérnek. De utóvégre is én nem azért jöttem Pécskára, hogy a véleményeket hallgassam meg, hanem azért, hogy lássam a tisztelt sütőgetőket. Mindjárt el is indulok megkeresni őket. Először *Ambrus Katát*, akit a pécskai kenyerek tisztaságát kifogásoló hölgy ajánlott, mint rendkívül tiszta sütőgetőt. De a rendkívül tiszta *Ambrus Kata* nincs itthon. Már a harmadik utcában megmondták:

— Ne tessék fáradni. Épen most ment el kenyérral Aradra.

(Ahol tisztaság van.)

A másik jó hírű sütőgető *Bartók Imre* szintén Magyarpécskán lakik. Már csak úgy családi hagyományból sütöget. Mert sütőgető *dinasztiák vannak Pécskán*, ahol anya a leányára, fiára hagyja a sütögetés mesterességét. *Bartók* már megvagyonosodott, van földje messze a battonyai határban. Most is oda volt. A kenyérsütéssel nem sok gondja van mostanában.

— Alig 4–5 mázsából sűt már kenyeret — mondotta az egyik szomszéd, akinél érdeklődtem. — Ez kevés, mert a legtöbb tíz mázsán felül sűt.

Azután nagy készséggel elmagyarázta, hogy erre felé csak elszórva vannak a sütőgetők, hanem az „ó-részen” a nagymalom környékén csoportosan laknak. Csakugyan a községnek azon a részén már észrevehettem, hogy a sütőgetők országában járok. Három nagy gözmalom kéménye is füstölög és mind a háromban nagy sürgés-forgással folyik a munka. Türelmetlen falusiak sürgetik le az őrlést. A hófehér liszt szállongva hull a zsákokba. Ezek már alighanem a sütőgetők.

Ugyis volt. Az egyforma házak, furcsa görögös oszlopokra nehezedező tornácokkal ugyan egy csepet sem árulták el, hogy melyik házban van kenyérsütő és melyikben nincs. A pékműhelyféle berendezésnek nyomát sem láttam sehol. De amellet folyton újabb jeleket láttam a sütőgetőknek: minden szemközti jövő szekér vagy gabonát vitt, vagy lisztet hozott. Végre az ugynevezett *Hosszu-utcán* (ugyan melyik magyar faluban nincs *Hosszu-utca*!) eligazitottak *Solymossi József* sütőgető rezidenciájához.

Ragyogó fehérre meszelt parasztház. Az udvara is baromfiás, gémes-kutas, egyszerű parasztudvar. Egyszerű és tiszta minden. A házigazda a többitől miben sem különbözö magyar paraszt. *Solymossi Jóska* jött is elem és amidőn meghallotta: mi járatban vagyok, sajnálkozott:

— Szívesen megmutattam volna munkában is a házat, de ma nem sűtök, csak minden hét csütörtökén és szombatján. Pénteken a házhoz viszem Aradon megrendelőimnek a kenyeret, de vasárnap a piacon árulok. De ha tetszik, mindent így megnézn!

A tornácra előkerült az asszony is: barnaarcu, hegyesorrú magyar menyecske. Az ő kezétől ragyogott tisztaságban a ház, amelyben most már lássuk: milyen a pécskai sütőgető műhelye:

A konyhából az utca felé a szokásos „tiszta szoba” nyílik. A másik, az udvari, ez a sütőszoba. Semmiben sem tér el a rendez magyar paraszti szobáktól. Boglyakemence a sarokban, padkáján a macska, fal mellett az ágy, az ablaknál L alakú pad és az asztal. De a szobából nyíló kamrában már megláttam a mesterség nyomait: a fal mellett ott állt a pékműhelyekből ismeretes keskeny polc a szakajtókban kelő kenyér számára. Egy kis asztalon nagy csomagokban a lepedő, szakajtókendő, mind hófehér. A szögletben vagy husz kerek szakajtó szép sárgára mosva, mellettük a dagasztó teknők, amelyek szintén kifogásolhatatlanok.

Tisztaság tehát volt. Bizony akárhány pékműhelyben felényit sem találni. Az igaz megint, hogy az alacsony, szűk kis paraszti szoba épen nem ideális és higiénikus pékműhely, de azt már igazán nem lehet kivánni a pécskai sütőgetőtől, hogy üvegfalú, betonos padlóju sütőházat építsen. Amit ebben a környezetben a tisztaságért lehet tenni, azt *Solymossiék* megtették.

Láttam azután még több sütőgető házat, de valamennyiben ilyen volt a berendezés. Ilyen még *Katona Györgynél* is, akit pedig a legnagyobb sütőgetőnek mondtak, mert hetenként háromszor hord be Aradra 40–50 kenyeret is. Hetenként 30 mázsa lisztet is kisűt.

Megkérdeztem *Solymossit*, hogy tudnak-e ezen a kis helyen dolgozni.

— Hát csak elférünk — válaszolt az értelmes beszédű, nyíltszavú ember — pedig négyen dolgozunk. Két asszony jár hozzánk, amikor dagasztunk. Hetenként kétszer sűtünk mindig 6–7 mázsából. A két asszony, meg a feleségem dagasztanak, kovászolnak. Aztán, ha vége van a sűtésnek, én beviszem a kenyeret Aradra, az asszonyok pedig surolnak, mosnak, meszelnek. Nincsen itt, se nálam, se a jobb sütőknél tisztátalanság. *Vannak, vannak, akiknél talán nem így van*. Én nem tudom...

— És a takarók, a ponyva, amivel elcsomagolja a kenyeret, az is tiszta? — kérdeztem.

— Megmutathatom — ajánkozott készséggel.

Meg is mutatta. Zsákvászon a ponyva, a pokrócok meg olyan székely-szöttes félék. Nem egész piszkosak, de tiszták sem. Avult, kopott, időviselte holmi. És amint a falon függő nehéz décbundára néztem, bizony önkéntelenül az jutott eszembe, hogy igaza van a főjegyzőnek: még sem árt levágni a kenyér héját. *Ambrus Solymossi József* keményen bizonygatta:

— Mindig az ülésbe rakom a párnát, bundát. Még soha senki nem látta nálam ezt másként.

Aztán készséggel el is kalauzolt egy-két szomszédos, közeli sütőgetőhöz. Mindenhol ugyanaz a rend és tisztaság. Azaz, hogy még sem mindenhol. Mint minden mesterségnek, mint az egész életnek épenugy a pécskai sütőgetőknek is megvannak a hanyag, rendetlen, tisztátalan tagjai.

(A sütőgető-utcában.)

Az egyik malom — a *Scherer-féle* — mellett rábukkantam egy zsákutcára — volt benne talán tíz-tizenkét ház — ahol minden házban van sütőgető. Ez az igazi „Sütőgető utca”. De bizony itt már nem volt oly ideális a tisztaság. A házak ütöttek-kopottak, a meszelés régi. A legtöbb helyen nem voltak otthon: a keddi, holnap ünnepnapra sűtött kenyérral befelé indultak Aradra. Két házban azonban mégis sikerült bejutnom. Az egyikben azután megláthattam, hogy milyen a tisztátalan sütőgető házatája. Igazán bizalmatlanságot gerjesztő *tépett pokrócok* a tornác szegletébe hajítva: ezek valószínűleg a kenyerek takarói. A kamrában megviselt, rozszant és térszával teleragadt szakajtókat láttam és ugyanilyen volt a teknő is. A polcok alján pedig jól elrejtve két csomagban valami porfélélet találtam. Az egyik szemmel láthatólag apróra tört timsó. A másikat nem ismertem föl. Kalauzolómm meglátta, hogy nézgetem és azt mondotta:

— Ez a „szalajka”. Ezzel dagasztják, ezzel „szalajtják” nagyra a kenyeret.

Alighanem hamuszir volt. Ezt is elég gyakran használják a pécskaik, de a timsót talán egy sem felejtí ki a tésztából, mert attól jól megdomborodik a kenyér, a jó pécskai kenyér, amelynek szülőhelyét ime bemutatam.

(Ezer mázsa liszt egy sütőnek.)

Nem csekély gazdasági jelentősége is van a pécskai sütőgetők munkájának. Elias Salamon gőzmalmában örlet ezekben a sütőgetőknek egy nagy csoportja.

— Nincs olyan sütőgető — mondották nekem a malomban — aki évenként 800—1000 mázsa lisztet ne örletne. Ez a rendes mennyiség. És tessék megnézni, hogy milyen buzát örletnek. Acélos szemű, sulyos, akár a legjobb bánáti. Megválogatják a buzát. Csak az ó-pécskai határ buzáját szeretik, mert az acélosabb szemű. De meg is adják érte a pénzt. Egyenesen fölverik az árát. Az egész megyében sehol se oly drága a buza, mint Pécskán. Ma is 22.80 koronáért vették a buzát a sütőgetők.

Jelentőséges adatok ezek. Közel kétszáz sütőgető készíti szorgalmasan a kenyereket Pécskán. Ki heti két sütést, ki heti három sütést végez: 6—10—12 mázsa lisztből. Miután egy mázsából átlag 15—20 kenyeret sütnék ki, elképzelhető az a rengeteg mennyiségű kenyér, amely a csengőlovon, éjszakában nyikorgó szekerekkel bejön egy esztendőben Aradra és friss pénzt visz a pécskai házakba. De a sütőgetőkön kívül a dagasztóasszonyok is keresnek. Nem sokat: 40 fillért egy kemence kenyér után, ami heti 2.80—3.20 korona keresetet jelent.

Hogy azután idebenn Aradon hogyan árulják a pécskai kenyeret, annak a rendjére már felügyel az aradi rendőrség. Az Aradi Közlöny riportja meg talán némi adattal támogatja azt a föltevést, hogy a pécskai kenyér sem olyan fekete, aminőnek festik.

Halálos baleset az aradi állomáson.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 14.

Halálos baleset történt ma este az aradi állomáson. Az este kilenc óra 53 perckor érkező körösvölgyi vonat elgázolt egy munkást. A szerencsétlenség jóval a vonat beérkezése után akkor történt, mikor a motorost eloltatták a helyéről.

Tudósításunk a következő:

A körösvölgyi motoros beérkezése után mintegy 8—10 perccel, midőn az utasok már lezártak és eltávoztak, Nagy József vonatvizsgáló lakatos sorba vizsgálta a beérkezett motoros kocsijait. E munka közben észrevette, hogy az utolsó előtti kocsiban egy munkáskülsejű ember áll. Rákiáltott, hogy távozzék, de az illető nem mozdult helyéből. Nagy erre felezállt a kocsiba s az embert, ki ittas volt, karjánál megfogva levezette. Elvitte egész addig a helyig, ahol a kocsik megállója van s abban a hiszemben, hogy az majd onnan eltávozik az állomás épületéből, otthagya.

Az ittas ember egy ideig románul kiáltozott.

— Gyorgye, Gyorgye, hol vagy?

Ezután otthagya a helyét s nehogy Nagy megint meglássa és elvezesse, óvatosan, bujva, visszatért a még mindig veszteglő vonathoz. Ismét az utolsó előtti kocsihoz ment s nehogy észrevegyék, alája bujt. Innen át akart menni a vonat tulsó oldalára s ezért az utolsó és

utolsóelőtti kocsik között levő közhöz kuszott s felemelkedett.

Ezalatt a mozdonyvezető tolatni kezdett s abban a pillanatban, midőn a munkás a két kocsik között át akart menni a másik oldalra, megindította a vonatot, mely a szerencsétlent elgázolta. A nagy zökkenésre a motorvezető megállította a kocsit. A munkást holtan lelték meg a két sín között keresztben fekvőve, a vonat kerékei elvágták gégéjét s szétrencsolták a fejét.

A szerencsétlenség hírére Hoffmann Győző ügyeketes rendőrhadnagy jelent meg a helyszínen és Hecht Arnold dr. rendőrorvos, aki már csak a halált konstatálhatta. A halottnál talált iratokból megállapították, hogy Ruszu Nikolaj 47 éves ószentannai születésű nőtlen munkás.

Kristóffy József sajtópörei.

(A volt belügyminiszter nyilatkozata.)

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 14.

Kristóffy bevonulása címmel cikk jelent meg a Budapesti Hírlap vasárnapi számában, a melyben a eikkirő csodálkozik azon, hogy Kristóffy József megjelenését a képviselőházban némán türték. A cikkben éles támadás van Kristóffy ellen, akinek a B. H. még mindig nem tudja megbocsátani, hogy fölszámra dobta az általános választójog-kérését.

A volt belügyminiszter ma a támadásra ezt a nyilatkozatot tette:

— Egy reggeli lap, amely politikai meggyőződése miatt évek óta indokolatlan személyi hajsztát folytat ellenem, vasárnapi számában azon alkalomból, hogy elmentem a képviselőház ülésére, rólam cikket közöl. A cikk durva támadásaira nem válaszolok, valaminek hidegen hogy tendenciája, amelylyel személyemet sértésekkel halmozza el. Nem félek, nincs is okom félni semmitől. Amikor szokásom ellenére mégis nyilatkozom, teszem ezt azért, hogy azoknak a legendáknak, amelyek valóság gyanánt kolportáltak, egyszersmindenkorra véget vessék.

— Az egyik legenda az, hogy én hajlandó voltam a megválasztott parlament összehívása nélkül kormányozni. Ennek épen az ellenkezője áll. Tény az, hogy amikor 1906. telén elhatározták a parlament felosztatását anélkül, hogy az új képviselőház a törvényes határidőre összehívható lett volna, én illetékes helyen nyomban kijelentettem, hogy emiatt nem maradhatok a kabinet tagja. Tény az, hogy bejelentettem lemondásomat s tény az is, hogy ez a lemondás elfogadtatott. Felmentésem napja is megállapított. Ez a nap április 10. volt. Hogy felmentésem nem ezért történt, azt a közbejött paktum okozta.

A másik legenda a Fabricius eset. Amidőn az országgyűlésnek katonai karhatalommal való felosztatása napirendre került, nyomban és nyomtatékosan kifejeztem illetékes helyen, hogy ezt a tervet helytelenítem. Természetes, hogy ma, utólag sem gondolkozom másképp, mint akkor. A tény azonban nem volt módomban elhárítani, mert akkor már lemondásom elfogadtatott s így alkotmányos eszköz nem áll rendelkezésemre. Ez a történelmi igazság.

Ami az illető lap személyes sértéseit illeti, ezek miatt, továbbá most már a csabai képviselőválasztáskor írott sértő cikkek miatt is megtettem a bűnvádi feljelentést.

A sajtópörben a budapesti esküdtbiróság fog ítélni.

A megvert horvát bán.

— Egy gyógyszerész boszúja. —

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 14.

Vasárnap délelőtt személyes boszúból inzultálta a budapesti dunaparti korzón Tomasics Miklós horvát bánat Matausek Emánuel zágrábi gyógyszerész. A bán tizenegy óra tájban Kavrak horvát belügyi osztályfővel a korzón sétált, majd leült egy karosszékre. Ekkor egy ember kézzel, majd bottal a bánra ütött. Kavrak osztályfő a bán védelmére kelve ernyőjével a támadó felé sujtott, de nem találta, mert a támadó visszaugrott. A lárma nagy közönség verődött össze az amugy is népes helyen, a támadó pedig szitkozódva eltávozott.

Délután önként jelentkezett a támadó a rendőrségen. Kihallgatták és ekkor elmondta, hogy Matausek Emánuel zágrábi gyógyszerész. Tettének okául azt hozta föl, hogy a Rauch-kormánytól Cirkvenicára nyert patikaengedelmet, a mostani kormány megvonta tőle és bár azóta két más helyre is nyert patikajogot, ezek csekély jövedelméből családját eltartani nem tudta. Legutóbb újabb patikaengedelmért folyamodott, de kérelmét visszautasították. Ezért határozta el, hogy a bánat tetteleg inzultálni fogja és hogy a tervét végrehajthassa, vasárnap reggel Budapestre utazott. A rendőrség ma délelőtt a tegnap óta őrizetben lévő gyógyszerészt, akit könnyű testi sértés és becsületsértés miatt ventak felelősségre, a bűnvádi perrendtartás 141-ik szakaszának 2-ik pontja alapján letartóztatta. Letartóztatásának okai a következők: Matausek lakás és foglalkozás nélkül van Budapesten, pénze nincs, úgy, hogy előállítás után a rendőrségnek kellett élelmeznie. Szabadon bocsátása esetén Zágrába kellett volna toloncoltatni, miután azonban a bűnvádi eljárás folyik ellene, a rendőrség letartóztatta és átadta a budapesti királyi büntető járásbírósnak.

A bán az esetet a következőképen mondotta el:

— Kavrak osztályfővel a korzón ültem és épen cigarettre akartam gyujtani, a mikor valaki felém szaladt. Azt hittem, hogy a szomszéd székét akarja elfoglalni. De ebben a pillanatban ököllel és bottal rám támadt. Az osztályfő, a ki mellettem ült, fölugrott és ernyőjével akart megvédeni a támadó ütéseitől, ez azonban már akkor visszaugrott.

A miniszterelnök, a kit azonnal értesítették a támadásról, táviratot küldött a bánnak. A táviratban fölháborodását fejezi ki az orvtámadáson.

Zágrábból jelentik, hogy a merénylet előzményeiről a következő adatok jutottak nyilvánosságra: Matausek Rauch báró volt bánától Cirkvenicában patikajogot kapott, de a patikát Tomasics dr. horvát bán utóbb elvette tőle, mert engedelem nélkül másnak kölcsön adta a patikát. Tomasics dr. utóbb egy másik horvát helységben adott neki patikát, de azt Matausek visszautasította és azt követelte, hogy adják vissza neki a cirkvenicai patikajogot. Azóta ismételtlen irt fenyegetőző levelet a bánnak s egyik levelében azt is írta, hogy a sérelemért, amely őt érte, személyesen fog magának elégtételt szerezni. Matausek politikailag egyáltalában nem szerepelt s így a merényletnek politikai háttere nincsen. A merénylőt ismerősei erősen neuraszténikus embernek mondják.

József főherceg estélye.*

— Riport a lakáj köpenyében. —

*

Milliomos nagybátyám háztelkeket parcellázott Rákoskeresztúron és a felszabdalt homokot szövetkezet vásárolta meg. Az akkori telekárakhoz mértén aránytalan nagy összeget kapott a földnek négyesgözléért és pletykás, kis falunkban, rossz nyelvű emberek arról suttogtak, hogy a földes ur megvesztegette a konzorcium igazgatóit. Persze, egyetlen szó sem volt igaz ebből a gyanúsításból, de én, jóhiszeműen és kissé szenzációra éhesen, kiabáló cikket írtam a *Magyar Szóban* erről a megvesztegette a konzorcium igazgatóit. Persze, egyetlen szó sem volt igaz ebből a gyanúsításból, de én, jóhiszeműen és kissé szenzációra éhesen, kiabáló cikket írtam a *Magyar Szóban* erről a megvesztegette a konzorcium igazgatóit. Persze, egyetlen szó sem volt igaz ebből a gyanúsításból, de én, jóhiszeműen és kissé szenzációra éhesen, kiabáló cikket írtam a *Magyar Szóban* erről a megvesztegette a konzorcium igazgatóit.

E sikeres debün felbuzdultam, komolyan nekifeküdtem a riportnak, amely nehéz, fárasztó és sok felelősséggel járó munkának — keserű fullánkjai mellett — itt-ott derűs változásai is vannak. Azt mondom el ezuttal, miként csináltam Szomaházy István ujságjának, a *Budapesti Hétfői Hírlap*-nak, öt évvel ezelőtt tudósítást József királyi herceg budavári estélyéről. Hogy a napi sajtó elől a kis, hétfői ujságok el ne írják az esetet, csak a *Bud. Tud.* szerkesztője volt hivatalos az estére, még pedig azzal a megszorítással, hogy ne vasárnap, hanem hétfőn közölje az est részleteit. Szomaházy pedáns szerkesztő, aki nem lazál el ilyen érdekes eseményt és elhatározta, hogy ha már egyebet nem is, de a meghívottak névsorát okvetlenül közölni fogja.

Amikor gyanútlanul beléptem a szerkesztőségbe, izgatott hangulatban találtam. Dühös volt, mert még az udvari titkár is, akit elszántan telefonhoz kéretem, így válaszolt neki:

— Sajnálom, nem szolgálhatok névsorral. Majd holnap közölni fogja a *Budapesti Tudósító*.

— Hol késett mostanig? Nem járja, hogy ilyen napon (jfel után vetődik be a redakcióba. Már két embert is felküldtem a Várba névsorért, de nem tudták megszerezni. Pedig ha török, ha szakad, közölni kell a meghívottak listáját. Névsor nélkül nincs ujság, nem jelenünk meg! Meg fogjuk mutatni, hogy akadályt nem ismerünk. Pénz nem játszik szerepet, kerül, amibe kerül. Felmegy a királyi palotába és riporttal jön vissza. Értse meg: riporttal, anélkül ne is kerüljön szemem elé.

— Megpróbálom. Kérek költségre valót.

— Tessék öt korona...

— Ez kocsi is kevés.

— Ki akarja, hogy kocsi menjen?

— Késő van. Azt mondotta szerkesztő ur, éjfél után jár az idő.

— Tíz óra van. Egészen kölyök idő. Feljut a siklóval is.

A várkastély advarában Beniczky Tamás rendőrfelügyelő galléron csipett.

— Kifelé! Kifelé! — mondotta szigorúan — s hogy ne vedd nagyon a lelkedre, megnyugtatlak, te vagy a harmadik ujságíró, akit kiveztem innen. Ez parancs. Pont.

És amikor a ponthoz ért, már a királyi palota kapuján kívül voltam. De visszafelé való koncentrirung alkalmával láttam, hogy a kapumélyedésből balra nyíló folyosón nrasági inasok tartózkodnak. A rendőrfelügyelőtől elbucsztam és amikor eltűnt az udvar mélyén, visszalopótam, egyenesen benyitottam a lakájok közé. Károlyi gróf inasát rábirtam, hogy kabátot és cilindert

* Az ujságírók Almanachjának most megjelent gyönyörű kiadásából.

cseréljen velem s hogy a karján tartott sált — amelyen vagyont képviselt a velencei csipke — adja át néhány percre. *Grófi inasnak néztek, aki ur-nője után viszi a drága nyakraválót és nem állotta utamat senki a pazar fényben uszó, ragyogó csillogó, királyi bálterem nagy, szárnyas ajtajának küszöbéig. Onnan egészen tiszta képet alkottam magamnak a királyi herceg estélyéről és impresz-szióimmal meglehetősen távoztam.*

A névsort megszerezni már gyerekjáték volt. A tágas, nagy udvar mélyén, sorjában egymás mellett állottak a fogatok. Csak a kocsiótól kellett megkérdezni, ki a gazdája, kit hozott fel a Várba. Tíz perc elmúltával már olyan listám volt, hogy az estre hivatalosak közül senki sem hiányzott feljegyzéseimből.

Gyorsan visszasiettem az inasok közé, segítő-társamnak husz koronát nyomtam a kezébe, visszacséréltem téli kabátom és kalapom, aztán lóhalálba futottam be a szerkesztőségbe.

— Jó jel, vissza merészkedett — mondotta szerkesztőm, — tehát megvan a névsor?

— Valóban, de költséget és fáradságot nem kíméltem. Husz koronát...

— Hagyjuk ezt — vágott szavaim közé a mester, — nincs idő beszélgetésre, kézirat kell, állanak a szedők, lekésünk a postával... Mit áll? Mit néz? Már le is ül asztalához és írni kezdi a tudósítást.

A report befejezése után hozzáfogtam annak elbeszéléséhez, milyen ötlettel sikerült megszerezni a tudósítást. De amikor odáig jutottam, hogy husz koronát adtam Károlyi gróf inasának, Szomaházy az ő kedves, aranyos humorával félbeszakított:

— Ecs'm, elbeszélése addig érdekes, amíg nem csap át a fantázia terére. Elég volt, a többi részlet nem érdekel.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Az Operaház válsága. Egyik fővárosi estilap híradása szerint Balliny karnagy szerződése nagy személyi változásokat okozott az Operában. Balliny novemberben foglalja el állását s ugyazólván teljhatalmu vezetője lesz az Operaháznak. A művészek és művésznők ezért úgy igyekeztek, hogy már most hosszabb szerződést és nagyobb fizetést kapjanak, nehogy az új főkarnagy elbocsáthassa őket. Egyeseknek ez sikerült is, ami viszont magával hozta azt, hogy másoknak fizetését redukálták, több kiváló tag szerződését pedig nem hosszabbította meg Mészáros igazgató. E tekintetben az estilap szerint személyes és vallási ellentétek is közbejártak.

Elhagyják többek között a Dal-színházat: Szamossi Elza és Hajdu Marcellné, továbbá Ney Hermin, Kaczér Margit, Fodor Aranka. A férfiak közül: Rózsa S. Lajos van távozóban. Kerner István karnagy szintén békétlenkedik. Ellenben új szerződést kaptak magasabb fizetéssel Sándor Erzsi, Dömötör Ilona, Szemere Arpád és Székelyhidy Ferenc dr.

* A Heltai kabaré új társulata szerdán mutatkozik be. Kedden a mostani társulat bucsuzik Trebitsch-el, a vendégművészszel együtt, aki bucsuzól slágerszámait fogja előadni. Az új társulat olyan elsőrangú művészekből s világhírű attrakciókból van szervezve, amilyenekkel csak a legvagyobb fővárosi kabarékban találkozhatunk. Nagy anyagi áldozatába kerül Heltainak az új társulat szervezése, amellyel feledhetetlenné akarja tenni a még hátralévő kétéves szezont az aradi közönség előtt. Fénypontja az új társulatnak a valódi Ballalajka világhírű orosz ének- és táncsoport, amelynek szenzációs előadása a Slaviánszkyékra emlékeztet. Heltainak sikerült meggyerni s birne-

ves Washington néger triót, amely különösen Angliában aratott nagy sikereket. Az új társulat tagja Ottó Ottó a népszerű németországi humorista, író és előadó és Szőke Szakáll a Steinhard mulató és a Folies Caprice házi írója és komikusa, akinek a két legjobb bohózata is színre kerül mindjárt a szerdai műsoron. Pásztor József, Nagy Endre kabaréjának tagja is fellép az új műsor keretében. Az új tagok között van továbbá Turcsányi Duci énekesnő is. A mostani társulat közkedvelt tagjai közül a közönség kívánságára ittmarad Váradi Elza, Hetényi és Halmos.

* Arab csoport a nyári szinkörben. E hét végén: pénteken, szombaton és vasárnap érdekes csoport lép föl a nyári szinkörben. Hatvan tagból álló egyiptomi társaság tart rendkívül érdekes előadásokat. Bemutatják az arabok és beduinok nemzeti szokásait, a híres keleti produkiókat, dervis táncokat s általában mindazokat a csodás mutatványokat, amelyekkel ez az afrikai csoport már a világ minden részében nagy sikereket aratott. A társulatnak két nemzeti s egy arab katonazenéje van. Az egzotikus csoport most Temesváron tartja előadásait. Az aradi előadások minden este fél kilenc órakor kezdődnek.

* A tizennyolc legújabb mozgófénykép közül, amelyeket most bocsátott ki a filmgyár, a legjobbakat szerezte meg az aradi Apolló-színház előadásra. Az új attrakciók holnap, kedden kerülnek bemutatásra teljesen új műsor keretében s az új műsor valamennyi képe újból és újból megismétlő dokumentuma annak, hogy az Apolló-színház az új filmek megszerzésében az egész vidéken a legelő jár. Valósággal eseménye a modern kinematografiának az Apolló keddi műsora, minden kép egy-egy szenzáció. Drámák, természetutáni felvételek s bohózatok szerepelnek élvezetes változatosságban az új műsoron, amelyre ezuton is felhívjuk a nagyközönség figyelmét, mert ilyen műsor élvezésében igazán ritkán lehet része. 177

* Az Uránia tizenöt képe érthető érdeklődést kelt a publikum körében. Ehhez fogható gazdag programot talán a világ egyetlen mozgófényképszínháza sem produkált még idáig. Tizenöt kép és valamennyi a kinematográfia egy-egy remeke, úgy, hogy érthető, ha a publikum minden érdeklődése és rokonszenve az Uránia és annak páratlan gazdag műsora felé irányul. A művészet és tudomány minden válfaja képviselve van a tizenöt képpel. Az életből merített drámák, kacagtató bohózatok, természetutáni felvételek kaleidoszkopszerű változatban követik egymást. A műsor utolsó száma pedig a legteljesebb szenzáció erejével hat. A borzalmak színhelyét, Edelenyt mutatja be egy nagyszerű mozgófénykép. A bűnök éjszakájának elárvult tanuja, a faluvégi korcsma lezárt ajtajával beszédesebb sok csinált drámánál. Valami megrázó van abban, mikor a bűnfelek után kutató parasztok megtalálják a sekély vízben a halált osztó fejszét, mellyel Regula a Czeisler-családot lemészárolta. Bemutatja a kép az edelenyi esendőröket, a miskolci kórházat, végül a szerencsétlen Czeisler lány könyfakasztó temetését. A ritka műsor előadásai kedden délután két órakor kezdődnek. 175

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

Öngyilkos honvédfőtörzsorvos.

— Kosztka Emil dr. agyonlőtte magát. —
(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Budapest, augusztus 14.

A budapesti előkelő körök ismert szereplője, Kosztka Emil dr. honvédfőtörzsorvos ma reggel halántékán lőtte magát és rövid szenvedés után 55 éves korában meghalt. A daliás gavallért gyógyíthatlan rákbetegség tette életuntá. Ajkrákja volt és ez annyira eltorzította az arcát, hogy emiatt kerülte az embereket, sőt az utóbbi hónapokban már ki sem ment lakásából. Kosztka Emil dr. kitűnő vadász volt és József főherceg *kisjénői* vadászatainak is állandó résztvevőjévé lett, amióta Afrikából, a nagy oroszánvadászatról hazatért. Nevét néhány évtizeddel ezelőtt tette nevezetessé, amikor az országos kaszinóban leleplezte a hamisan kártyázó Babó Emil szegedi országgyűlési képviselőt. „Emil te csalsz!” — kiáltotta neki. Babó másnap megszökött a fővárosból és ma se tudják hol bujdosol.

Az öngyilkosságról szóló tudósításunk a következő:

Kosztka Emil dr. négy éve nyugdíjas, már 1903 óta lakik a Kaplony-utca 7. számú házában, ahol igen elegáns lakása van, a melyért 2800 korona bért fizet. A lakásban vele csak szolgálója lakott.

Három hónap óta az orvosok megállapították, hogy Kosztka Emil dr. arcrákban szenved. A baj folyton nagyobbodott és az utóbbi időben műtétet is végeztek Kosztkán.

A nyugalmazott főtörzsorvost nagyon bántotta a baj, amely elcsufította és nem engedte, hogy emberek közé menjen. Annyira elkeserítette ez, hogy életuntá lett.

Tegnap este lefeküdt, de úgy látszik, az éjjel ismét felkelhetett és leveleket írt. Egész csomó levelet hagyott íróasztalán, rokonainak, barátainak címére.

Kosztka tettét először inasa, Bócz János vette észre. Fél hét óra felé benyitott az udvari hálósobába és megdöbbenve látta, hogy ura egy karosszékekben katonai diszruhában ül. A fej lekonyulva, a szék alatt egy browning-revolver hevert, az asztalon egymásra rakva egy halm levél. Az inas Kosztka közelébe jött és csak akkor látta, hogy a halánték mindkét oldalán egy egy apró lösebb van, melyekből lassan szivárgott a vér. De azért a vontatott lélegzetvétel jelezte, hogy a halál nem állott még be. Bócz azonnal átfutott Párdány Emil dr. orvosért, aki éterinjekciókat alkalmazott. Közben még telefonáltak a mentőkért is, mire azonban ezek megérkeztek, Kosztka Emil dr. már halott volt.

Az öngyilkosság oka kétségtelenül betegség volt. Három hónap óta alig mozdult ki elegáns elsőemeleti lakásából. Ajkrákban szenvedett és nem egyszer mondta unokahugának, Csauz Katicának, aki gondozta:

— Meglátod Katika, rossz vége lesz még ennek. A betegség nem olyan embereknek való, akik szeretik a társaságot. Kóbor kutyáknak kell az, meg zsigoriaknak. Engemet az Isten az életnek teremtett. Most, úgy látszik, azt mondta: elég volt az életből, vedd ki részedet a szenvedésből is. Fiam, kivettem eléggé. Nem bírom tovább. Meglátod, nem várom be az időt, amíg magához szólít az ur; odalépek hozzá hivatalosan.

Amikor a rokon vigasztalni próbálta, egy kissé indulatos is lett.

— Hagyd el, — szölt, — mindenütt jó pihenni, de a pihenés legjobbban a föld alatt esik.

A halál hét óra 25 perckor állt be. Párdány dr. állandóan az öngyilkos mellett volt, a pulzusát és a szívverését vizsgálta.

Az asztalon, föltűnő helyen, egy ódula hevert, amelyre nagy betűkkel ezeket írta az öngyilkos törzsorvos:

„A mentők, ha életben maradnék, ne vigyének kórházba. Otthon ápoljanak, a lakásomban, amelyet végtelenül szerettem. Ha meghalok, arra kérem a rendőrhatalóságot, hogy ne boncoltasson föl. Haláloamat magam kerestem, földi fájdalmaim megszüntetése okából.”

A leveleket, amelyeket hadseregbeli barátjaihoz, rokonaihoz és a környezetéhez intézett, az éjjel írta meg. Az inasához írt levele így szól:

Kérem János, ne csináljon nagy zajt. Értse telefonon Árpád öcsémet, aki a központon, a Zrinyi-utcában tart ügyeleti szolgálatot. Katica hugomat egy hordár vagy egy fiakker által lakásán, Damjanich-utca 41. sz. I. balra, hogy nagyon rosszul vagyok, jöjjenek azonnal hozzám. A mellékelt két levelet majd személyesen kézbesítse nekik. Köszönöm magának és derék feleségének hűséges és odaadó szolgálatait, az Isten áldja meg magukat és két kis leányukat érte. Könyvét és bizonyítványát megírva a Wertheim-szekrényemben hagytam. Végakaratomban megemlékeztem magáról is. Mentőkre nincsen szükség. Lakásomban maradjok. Boncolásomat nem kívánom, különben is attól el lehet tekinteni, mivel gyógyíthatatlan betegségem miatt lettem öngyilkos. Beszterlésem Budapesten szerdán délután legyen, azután Nagybányán, a család sírhelyén temessenek el. Budapest, 1911. augusztus 14., reggel 5.

Kosztka dr.,

Az ablakja nyitva volt és hat óra felé zárta be az udvari szoba ablakát. Tizenöt perccel később röpitette halántékába a golyót. A döbbenést senki nem hallotta, egy szomszéd lett rá figyelmes. A golyó ugyanis a szemközti levő falba furódott s a fal megrendült. Azt hitték, hogy kisebbfajta földrengés okozta a fal reszketését.

Az öngyilkosságról Kosztka Árpád rendőrfelügyelő, Emil öccse félkilenc órakor értesült. Nyomban a házhoz hajtatott, ahol Párdány doktor fogadta. Bevezette a hálósobába. A rendőrfelügyelő az ajtóban megállt, halálápadt lett és csak ennyi tudott kitörni belőle:

— Édes Emil, hogy tudtad ezt megtenni azoknak, akik szerettek...

Majd egy katonai bizottság jelent meg, megannyi barátjai a halottnak. A szigorú tekintetű katonai szemekből könnyek csillámlottak elő, amikor a kedves, jó gavallérra esett a pillantásuk.

Az öngyilkossá lett Kosztka Emil dr.-nak egyik legnevezetesebb szereplése az volt, amikor Babó Emil dr. országgyűlési képviselő hamis játékát leleplezte az Országos Kaszinóban. Körülbelül 1896-ban, a kiállítás idejében történt ez a nevezetes afér, amely nemcsak az előkelő társaságokban keltett kínos feltűnést, hanem az egész országban.

Nemrégiben lett akkor Babó Emil, a rokonszenves és gazdag fiatal szegedi fiskális Szegedváros országgyűlési képviselője. Gazdagsága és rokonszenves modora révén bejutott az Országos Kaszinóba, ahol akkor rendkívül nagy kártyapartik folytak. A szinte dúsgazdag fiatal képviselőnek semmi szüksége sem volt arra, hogy hamis játék árán vagyont gyarapítsa, ám a kártya ördöge mégis hatalmába kerítette és a kaszinó szolgálóival összejátszva preparált kártyapaklikkal manipulált; más verzió szerint ezüst cigarettatárcáját

magá elé téve, annak sima lapján nézte, hogy milyen lapja van a partnerének.

Babó Emil nyert napokon, heteken keresztül. Ez a kiváló szerencse azonban feltűnt Kosztka Emil dr.-nak, aki rendes partnere volt Babó Emilnek és az élesszemű ember észrevette, hogy a sokak által irigyelt fiatal honatya hamisan kártyázik. Amikor azután meg is bizonyosodott erről, elhatározta, hogy leleplezi Babó Emilt.

Egy nyári éjszakán megint együtt ült a rendes társaság az Országos Kaszinó kártyaszobájában. Nagyban folyt már a játék és Babó Emil, aki nagy összeget nyert már, új pakli kártyát rendelt cinkostársánál, a szolgánál. Alig hozta be a szolga a kártyát. Babó Emil a kezébe vette. Ebben a pillanatban azonban kikapta a kártyát a kezéből Kosztka Emil dr. s rákiáltott:

— Emil, te csalsz!

A meglepett hamiskártyás, remegve valotta be üzemelt és eltűnt a kaszinó kártyaszobájából. De nemcsak innen tűnt el, a közélet színteréről is, sőt — eladván vagyonát — idegen világrészbe költözött. Most állítólag Kínában él, ahol teaültetvényes.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Tálalkozás a bíróság előtt. Érdekes pörben hozott ma ítéletet a szegedi királyi törvényszék büntető tanácsa. Az ügy előzménye ugyanis az volt, hogy Szekrényi Lajos bányászati földbirtokos egy alkalommal Szegedről haza akart utazni, Dörflinger Károly vasúti pénztáros azonban tévedésből Makóig szóló jegyet adott neki. Szekrényi haragjában írt az üzletvezetőségnek a levelében azt állította, hogy a pénztáros az anyagi haszon reményében adott neki kisebb értékű jegyet. Dörflinger felettes hatóságának utasítására becsület-sértés miatt följelentést tett, amelyet ma tárgyalta a szegedi törvényszék. A törvényszék előtt aztán Szekrényi Dörflingerben egy volt kedves tanítványát ismerte föl, akit ezelőtt husz évvel még lelkész korában tanított. A váratlan találkozás annyira meghatotta, hogy Dörflingertől bocsánatot kért, mire az kijelentette, hogy nem kívánja Szekrényi megbüntetését. A bíróság azonban a volt lelkészt, a kinek eselekményét a törvény hivatalból üldözi, száz korona fő- és ötven korona mellék-büntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

§ Bali Mihály akasztó-számlája. Bali Mihály, mint a magyar igazságszolgáltatás halálos ítéleteinek végrehajtója állandó fizetést huz a kincstártól. Mégis akkor, amikor halálos ítélet végrehajtásáról van szó, külön napidíjat kap. Nemcsak az ő, hanem a pribékek, a bitófa és az utazási költségek is őt terhelik. Bali mielőtt Szegedről eltávozott, benyújtotta számláját a szegedi királyi ügyészséghez 205 koronáról. Bali Mihály ebből az összegből fizetett mindent, a bitófa felállítását, az ő és a pribékek utazási költségeit, ellátását és hazautazását. Ennyibe kerül tehát a kincstárnak egy halálos ítélet végrehajtása. Hír szerint első ízben Bali Mihály az ügyészséghez 307 koronáról szóló számlát nyújtott be, holott törvény szerint mindössze 205 korona illeti meg. Zombory Jenő dr., a királyi ügyészség vezetője a számlát nem hagyta jóvá s így Bali csupán 205 koronát kapott kezeihez, Bali a költségmegállapítás ellen szombaton délelőtt az ügyészség utján írásos felelőzést adott be az igazságügyminisztérium számvevőségéhez.

HIREK.

„En vagyok a gyilkos“

— Regula Ede vallott. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Miskolc, augusztus 14.

Szenzációs fordulat állott be az edelényi hármass rablógyilkosság ügyében. Regula Ede, akit kezdettől fogva gyannusítottak a rémes bűntény elkövetésével, végre megtört és vallott. Nem tudott már hova menekülni a bizonyítékok és saját lelkének mardosó vádjai elől. Zokogva vallotta be ma Bulyovszky főügyész helyettes előtt:

— Igen, én követtem el a rablógyilkosságot!

A főügyész helyettes így nyilatkozott Regula vallomásáról:

— Szinte boldogan mondhatom, hogy a nyomozásnak, vallatásnak ma már teljes a sikere. Regula Ede beismerésben van. Részletekről még nem nyilatkozhatom, idevágó jelentésemet most írom meg, de bizonyos, hogy nemsokára a részletek is a nyilvánosság elé kerülhetnek.

A beismerő vallomást ma tette Regula, rendes kihallgatás alkalmával. Zokogva beszélt, könyekbe fulladt a vallomása. Ugy látzik, az a rábeszélés hatott rá, melylyel a szombati nyomozás után próbáltak beláttatni vele, hogy a tagadás úgy sem használ már a bizonyítékok ellen. Kedden újból kihallgatják s valószínű, hogy a mai nagy megrázkódás után már megcsillapodva fogja részletezni mea culpáját.

Éjjel jelentik: A gyilkos ma csak annyit mondott, hogy ő a tettes, de bűntársairól és a gyilkosság lefolyásáról semmit se akart elárulni.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a keddi ünnep miatt csütörtökön reggel jelenik meg.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jólát: Egyelőre lényegtelen hőváltozással helyenként eső, vagy zivatar várható, később hőszűrés valószínű. Sürgönyprognózis: Meleg elvéve oszadékok, zivatarok, később hűvösebb. Hőmérséklet délelőtt 27,6 Celsius.

— A pápa állapota. Rómából táviratozzák, hogy a pápa állapotáról szóló jelentések állandó javulásról adnak hírt. A pápa az éjjelt igen nyugodtan töltötte; a láz megszűnt. Féltehető immár, hogy a pápa a lábadozás állapotában van, mely azonban, tekintettel a pápa általános gyöngeségére, meglehetősen hosszú ideig eltarthat. — Rómából érkezett másik távirat ezt jelenti: A pápa az éjszakát nyugodtan töltötte és több órát aludt. A hőmérséklete rendes. Házi orvosai azt mondják, hogy a rendes hőmérséklet visszatérével a válság elhárítottnak tekinthető. Nyolc napig azonban a pápának csak tejjel szabad táplálkozni és a visszavesítés elkerülésére a jövőben is főképen tejjel való táplálkozásra kell szorítani. Hus és alkohol teljesen száműzve marad. További intézkedés, hogy a pápának semmiféle szellemi munkával foglalkoznia nem szabad.

— Pécska és az orvosok. Többször írtuk már arról, hogy Magyar Pécska közegészségügyi állapota mennyire rosszak. A huszezer lakosú községben mindössze három orvos van s ezeket is naponként a tanyák közé, vagy pedig a szomszédos községekbe hívják, úgy hogy némelykor egyetlen orvost sem lehet sürgős esetekben megtalálni. Dálnoky-Nagy Lajos alispán ezeknek az állapotoknak véget akart vetni s ezért utasította a községet, hogy még egy községi orvosi állást szervezzenek. A község képviselőtestülete szombati ülésén foglalkozott az alispán leiratával s azt azzal az indo-

kolással vetette el, hogy az új orvosnak nem lenne praxisa a községben, mert már három orvos is sok.

— A gróf és jószágkormányzója. Megírtuk, hogy Lukácsy Lajos és Gyulay István gróf közt felmerült számadási perben a választott bíróság megkezdte a tárgyalásokat, amelyeket azonban tegnap váratlanul megszakítottak. Mindkét félnél ugyanis hajlandóság mutatkozik a békülésre s nem lehetetlen, hogy néhány hét múlva ítélet nélkül fejeződik be az ügy. A 130,000 koronás differenciából ugyanis, mint értesülünk, Lukácsy Lajos közel 100,000 koronát hajlandó megtéríteni. Ebben az összegben benne van az a hetven ezer koronás készpénzbetét, melyet a jószágkormányzó Gyulay gróf utasítására helyezett el egyik aradi pénzügyintézetben. A fennmaradó összeg pedig részben, kamat differencia, részben pedig apróbb elszámolási tételekből áll elő.

— A kolera. Bécsből táviratozzák, hogy a belügyminisztérium egészségügyi osztálya ezt jelenti: A 13-án befejezett bakteriológiai vizsgálat megállapította, hogy Triesztben egy új koleraeset fordult elő és a kapo d'isztriai Bertocchi községben négy újabb koleraeset volt. Augusztus 11-én Novella Antal kikötőmunkás megbetegedett Triesztben kolerában és azonnal a járványkórházba vitték. Augusztus 11-én Bertocchiban Koslány Károly gyermekei és Bertók Antónia meghaltak. Orvosi segítséget ezekben az esetekben nem vettek igénybe. Bertók Antónia családjából a tizenhárom éves Bertók Viktória augusztus 14-én, vasárnap apja augusztus 12-én megbetegedett. Mindkét beteget a járványkórházba szállították. A kapo d'isztriai négy koleraeset összefügg a Novella Antónia és Coti Ancich megbetegedésével, a kik augusztus 10-én és 12-én betegedtek meg.

— Konstantinápolyból táviratozzák: A haskói városrészben tegnap 83 koleraeset volt, ebből 24 halálos kimenetelű. A csapatok közt is néhány koleraeset fordult elő. — Szalonikiból táviratozzák: A kisázsiai redifosapatok már ide is behurcolták a koleraet. Eddig hárman betegedtek meg közülök, akiket azonnal a járványkórházba vittek, a csapatok kaszárnyáját pedig kordonnal elzárták. A betegek közül egy meghalt, egy másik haldoklik.

— Lukács László és Hunyady László gróf afférje. Tátralomnicról jelentik: Vasárnap este jó kedve volt Lomnicon a gazdag és hatalmas Hunyady László grófnak. Mulatott és parancsolt a cigánynak. Éjjelig nem volt baj, mert noha Lomnicon féltizenkettő után tilos a muzsikaszó, az igazgató nem mert beleszólni Hunyady gróf jókedvébe. Jött azonban Lukács László pénzügyminiszter és haragosan rázta a fejét.

— Tiltakozom a muzsikaszó ellen — mondta. — Rég elmúlt féltizenkettő!

A gróf hátranézett és odaszólt a cigánynak:

— Játssz tovább! Én parancsolom!

Az igazgató sápadt volt és néma. Nem tudta, mit tegyen. A cigány pedig játszott tovább. De Lukács újra odaszólt, most még haragosabban:

— Ez mégse járja. Csendet kérek. Elmúlt a zenélési idő.

— Csak játszani, tovább játszani, — parancsolt a cigánynak Hunyady gróf.

De most az igazgató nyelve is megoldódott. Két ur közül a minisztert ismerte el nagyobb urnak és leintette a cigányt. Hunyady gróf fölállt, fölment a szobájába és pakkoltatott. Éjszaka félegykor elutazott Tátralomnicról.

— Házasság. Merle Géza mérnök tegnap kötött házasságot Aradon Obláth Mariskával.

— Vízbüség Aradon. Heteken át tartott a vízvezeték harmadik kutjának a vegyi vizsgálata. Ismeretes, hogy a legkritikusabb időben, a fenyegető vízhiány szezonján keletkeztek aggodalmi a vegyvizsgáló állomásnak a kutviz használhatósága iránt. A helyzet akkor olyan volt, hogy Aradon már nem igen bíztak a harmadik kut használhatóságában és ez volt egyik oka a vezeték éjjeli elzárásának. Az aggodalom azonban alaptalan volt. A bakteriológiai állomás most érkezett jelentése szerint a kut vize kitűnő, emberi használatra feltétlenül alkalmas. A kutat már bekötötték a hálózatba és ezzel vízbüség van Aradon.

— Román diákok verekedése. Marosvásárhelyről jelentik: Az éjjel az itteni Royal-kávéházban Dorka ügyvédjelölt véresre verte Szvetku dr. kollégáját. Mindketten románok és tegnap, mikor Szvetku, ki nagy magyargyűlölő, meglátta Dorkát magyar társaságban, megjegyzést tett rá, mire Dorka fölemelkedett és Szvetkut összeverte. Súlyos feltételek mellett párbajt vívnak.

— Kardpárbaj. Az elmúlt héten Rácz Vilmos futóbajnok és Viola Kornél mérnök egy vasuti kocsiban összeszólalkoztak és tetteleg is inzultáltak egymást. A felek a párbajt tegnap vívták meg a Fodor-féle vívóteremben. Viola az első összecsapásnál homlokán megsérült. Párbaj után a felek kibékültek.

— A mezőgazdasági munkás házak. A földmivelésügyi miniszter ma Aradra érkezett leiratában kötelezőleg kijelenti, hogy hivatalos elődjének azt az ígérését, melylyel a mezőgazdasági munkásházák építési kölcsönének amortizációjából két százalékos tárcája terhére vállal, ő is teljesíteni fogja. A belügyminiszter pedig jóváhagyta azt a határozatot, melylyel a közgyűlés a munkásházák részére olesó telket szavazott meg a Libás dűlőben.

— Kiesett a robogó vonatból. Temesvárról írják: Prunkl Miklós Temesszentandrásról tegnap Temesvárra igyekezett. Az aradi 5204. számú személyvonattal utazott, amely délután két óra tíz perckor érkezett Temesvárra. Prunkl a vasuti kocsis folyosóján állott és épen faraglyázott, amikor a vonat az állomásra berobogott. A vasuti felüljáró hid közelében a váltónál a vonat egyet zökent, mire a nyitott ajtó előtt álló Prunkl egyensúlyát veszítette és kiesett a kocsiból. Koponyatorést szenvedett és az agyveleje is kilocsosant. Eszméletlen állapotban szállították a temesvári közkórházba, ahol most a halállal vívódik.

— Meghívó. Az orthodox izr. hitközség előjárósága értesíti a tagokat, hogy ma este 7 órakor a rituális fürdő építésének kiadása tárgyában rendkívüli közgyűlés tartatik, melyre az összes tagok ezton meghívotnak. — Az aut. orthodox izr. hitközség elnöksége értesíti a tagokat, hogy f. hó 19 én (szombaton) próbaelőimádkozások tartatnak, melyre a hitközség összes tagjai meghívotnak. 3789

— Elfogott tolvaj. Megírtuk, hogy Bréda Viktor gróf házában pincéjéből zsirt loptak el és a rendőrséget a tolvaj első nyomára a Baross parkban talált ruhafoszlányok vezették. A feltevés szerint ugyanis a tettes eladta a zsirt és áráért ruhát vásárolt, melyet a parkban öltött fel és a maga rongyát egy bokorban hagyta. A ruhakereskedőtől kapott személyleírás alapján sikerült a tettest Szirb Péter 18 esztendő kintornás személyében kézrekeríteni. Rédl József detektív pillantotta meg a fiatal embert a parkban, amint új ruhájában sétálgatott. Az előállításnál tagadott ugyan, de mikor Green Nándor főkapitány bebizonyította előtte, hogy a rajta lévő ruha a zsir árából kerülhetett ki és azt is megmondotta neki, hol adta el a lopott jószágot, mindent bevallott. Letartóztatták.

— Az obstrukció ellen. Székelyudvarhelyről jelentik: Udvarhelymegye törvényhatósági bizottsága ma Haller István gróf főispán elnöklése alatt tartott közgyűlésen az obstrukció elítélésére vonatkozó verseci átiratot vita nélkül egyhangulag a magáévá tette és elhatározta, hogy az ebben az értelemben fölír a képviselőházhoz. Versec másik átiratát: a katonai reform terhei ellen irányulót 52 szótöbbséggel elvetették.

— Öngyilkosság. Bóna Zsuzsi 22 esztendőes cselédleány ma reggel öt órakor, Illés-utca 113. számú lakásán marólugot ivott, mert a kedvese tegnap este elment mulatni és őt nem vitte magával. Igen súlyos sérülésekkel szállították a kórházba.

— Az aradi borbélymesterek ma délután tartott értekezletükön elhatározták, hogy e hónap 22-én, kedden már délután 6 órakor bezárják az üzleteket, mert akkor kezdődik a kongresszus mulatsága.

— Egy művész veszedelemben. Prágából jelentik: Beran Lola, az ismert művész tegnap kirándult a város környékére. Virágokat szedett a hegyoldalon, mikor egy maccona férfi elébe toppant, megragadta és a sűrűségbe hurcolta. A művész sikoltozásaira kirándulók sziettek oda, a támadó férfi pedig elmenekült. Az ijedségen kívül Beran Lolának nem esett más baja.

— Pénzhamisító olasz gróf. Orsováról jelentik: Ivackovics rendőrfelügyelő a 9. évi Románia felé elindult Dunagőzhajózási Társaság egyik személyszállító hajóján, melyet a rendőrfelügyelő visszarendelt, saját felelősségére letartóztatta Schavaliere Spiridon Kavada olasz grófot és híres görög költőt és a határkapitánysághoz kísértette. A költőt olasz és francia nyelven történt kihallgatása után a kapitányság előzetes letartóztatásba helyezte. Schavaliere Spiridon gróf veszedelmes pénzhamisító. Amerikában járt, ott cinkosokat szerzett, akik értékesítik azokat a százdolláros bankjegyeket, amelyeket a gróf Balkánországokban gyárt. Schavaliere Spiridon a nyarat Herkulesfürdőn töltötte, ott feltűnt költségeivel és azóta figyelik. Találtak a bőröndjében hamis százkoronásokat.

— Megzavart esküvő Budapestről írják: A Bazilika egyik mellék-kápolnájában esküvőjét tartotta tegnap délelőtt 11 órakor Kumpestein Miklós villamos szerelő Lantos Zsófiával. Szeretkezés közben a vendégség soraiból előlépett egy eladdig észrevétlenül maradt nő és vit rióllal hátulról nyakon öntötte a vőlegényt. Nagy sikoltozás támadt a papnak föl kellett függesztenie a szertartást. A templomszolga röhögött és orvost hívott. A rendőr a kerületi kapitánysághoz kísérte a merénylő nőt. Mialatt a rendőr eltávolította, az orvos kimosta és bekötözte a vőlegény sebeit, a menyasszony is magához tért s miután kijelentte, hogy a közbejött incidens nem változtatta meg a vőlegénye iránt való érzelmeit, a pap folytatta a szertartást és összehadta a fiatal párt. A főkapitányságon a merénylő nő meegvallotta, hogy miért követte el tettét. Sima Katalin a neve öt évig volt viszonya Kumpestein Miklóssal. A legboldogabb életet éltek s a férfi házasságot is ígért neki. A mióta azonban nemrégiben gyermekük született, Kumpestein elhidegült tőle. Végül egészen elmaradt és hat hónapja már, hogy feléje sem nézett. — Néhány héttel ezelőtt megtudta, hogy Kumpestein házasodni készül és hogy mikor és hol lesz az esküvője. A hír végleg lesújtotta s ámbár megölni nem akarta volt vőlegényét, egy kis vitriolos közbelépésről mégsem tudott lemondani. Sima Katalint kihallgatása után szabadon bocsátották.

— Dr. Alfréd Klauer főorvos írja Samborból. Hosszu idő óta állandó gyomorégésben szenvedtem. Kedves kötelességemnek tartom Önökkel közölni, hogy mióta a „Vitaforrást“ használom, ezen fájdalmas és kellemetlen betegségtől, mely örökösen kínozott, teljesen megszabadított. 1556

— Verekedések. Vasárnap éjszaka két helyen voltak verekedések és a rendőrség mindkét esetben nagyobb erővel volt kénytelen közbelépni. Egy Hajó-utcai mulatóhelyen két huszár rántott kardot és miután bevették az összes ablakokat, megöléssel fenyegették a tulajdonost is. A megjelent rendőrökre is karddal támadt a két ittas katona, de sikerült a fegyvert kezükből kicsavarni. Előállították Kovács Antal ügyletes rendőrhadnagy elé, ahol ki sem lehetett őket hallgatni, annyira részegek voltak. A nevüket csak ma tudta megállapítani a rendőrség. Nagy János és Futós Péter a garázda katonák, akiket katonai készütség szállított a laktanyába. — A Simándi-úton lévő Csikósféle kocsmában vasárnap éjjel vasuti munkások mulattak és szóváltásból súlyos sebesülésekkel végződött verekedést támasztottak. Nagy János fékezett és Simon József kovácssegédet szurott sebekkel szállították a kórházba. Hogy kik szurkálták, azt a bünygyi eljárás folyamán állapítja meg a rendőrség. Annyi már most is be van bizonyítva, hogy a kocsmaszomszédságában lévő dohánytermesztő telep éjjeli őrei részeg fővel, fegyveresen jelentek meg a verekedés színhelyén és a fegyverüket verekedésre, ütlegelésre használták fel.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 12—14-én a következő születéseket, halálozásokat jelentették be: Született: Kaszás Ferenc mozdonyvezetőnek Magdolna nevű leánya. Popp György dr. törvészéki bírónak Felicia nevű leánya. Bartos György vasuti fékezőnek Judith nevű leánya. Baumann Mátyás lakatosnak Mátyás nevű fia. Siszták Zsigmond asztalosnak Magdolna nevű leánya. Takács Ferenc vasuti hordárnak Lajos nevű fia. Papp Sándor napszámosnak Sándor nevű fia. Ehling Mihály bádógosnak Anna nevű leánya. Barágya Sándor munkavezetőnek Sándor nevű fia. Sonn Béla asztalos segédnek Imre nevű fia. Halmos József városi tisztviselőnek Julianna nevű leánya. Gáza Miklós cipőkészítőnek Ida nevű leánya. Almási János gépésznek Erzsébet nevű leánya. Meghalt: Tudásán Mária 48 éves napszámosnő. Macsán Miklós 4 hónapos fiú. Mócz Avram 71 éves napszámos. Mayer Péter 27 éves kintornás. Tóth Pál 36 éves üzletvezető. Horváth István 2 éves fiú. Schmidt Róza 10 hónapos leány. Petrovics Gyula 35 napos fiú. Arany Judit 36 éves városi segélyezett. Lestyán Ferenc 3 éves fiú. Monda Miklós 72 éves napszámos. Ajtay Károly 70 éves színházfelügyelő. Házasságot kötött: Németh Mihály napszámos Kolass Margittal. Tóth Sándor kocsi Gajda Erzsébettel. Rigler János fodrász Gado Aloisával.

— A természet csodái talán sehohsem nyilatkoznak meg oly megkapó módon, mint Póstyénben, a híres iszapfürdőn. A páratlan győgyerejű források oly rendkívüli bőségben fakadnak itt fel, hogy nagyobb részük a szomszédos Vég folyóba árad, úgy, hogy e ponton a víz télen nyáron gőzölög. Mintha csak figyelmeztet akarna tenni bennünket a természet eme csodás erejű termékére, melynek ezer és ezer reumás, köszvényes beteg köszöni gyógyulását. 6879

— Iskolakönyvek félárban. Használt, de jó állapotú, tiszta, legújabb kiadású, bekötött tankönyvekre az új iskola-idényre már most elfogad előjegyzéseket Kerpel Izso könyvkereskedése. E cég az előző év tankönyveit átveszi. 3071

— Felhívjuk az olvasó közönség szíves figyelmét a Csipke Áruháznak mai lapunkban közzétett érdekes hirdetésére. 2597

— Új női és uri cipőkészítő üzlet nyílt Aradon a Fábri-utca 11. szám alatt. — Az új üzlet tulajdonosa Mihály László kiváló szaloncipész, aki most tért vissza berlini tanulmányújáról, hová is az állam küldte ki szakmireteli gyarapítására. — Nevezett iparosunk gazdag tapasztalatokkal tért vissza hozzánk, hogy az itteni közönségnek a legkényesebb igényeit is legjobban kielégítse. 3519

— Deutsch Sándor okl. táncintéző 1911. évi szeptember hó 2-én nyílik meg az Ipartestület dísztermében, melyre beiratkozni már most lehet Bercsényi Miklós-utca 18. sz. alatt. Vasárnap este szeptember hó 3-án vasárnap este. Külön iparos, kereskedő és délutáni ifjusági kolon. Az ifjusági kolon szeptember 10-én vasárnap délután veszi kezdetét. Szíves pártfogást kér mély tisztelettel Deutsch Sándor okl. táncintéző. 3660

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izso kölcsönző-intézete, Aradon. E cég vásárol könyvtárakat és hangjegyeket. 2322

— Aradmegye nagy fali térképe az új helységnevekkel megjelent és Ingusz, valamint Kerpel könyvkereskedő cégeknél kapható. 3459

— Francia likőrök legbiztosabb készítésével — házilag — a likőraroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Welszál. 4501

VITA FORRÁS
SOSKIVÉRTÉK

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek köszvény, hólyag- és vesebetegnek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti
A vállalat tulajdonosa: 1556

„CONSUM“ kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10—12.
Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

Főraktár: NAGY FARKAS és
ÉLES ÁRMIN cégeknél.

Az aradi festősztrájk és az iparosok.

— Főlebbezés a közönséghez. —

Arad, augusztus 14.

Két hete már, hogy az aradi festőmunkások a mesterek elé terjesztették követeléseiket s ezeknek kiefűszakolása céljából sztrájkba léptek. Azóta teljesen egyoldalú információk alapján állandóan olyan híradások jelentek meg a napilapok hasábjain, melyek a közönség körében ellenszenvessé igyekeztek tenni a festőmesterek harcaát s úgy tüntették fel a helyzetet, mint amely csak azért mérgesedik el, mert a mesterek szűkkeblűek és makacsok; a vasárnapi lapokban pedig szórul-szóra megjelent az aradi szociáldemokrata párt népgyűlési meghívója, mely a kutyaszövétség (érted ezalatt a város iparosainak tisztességes munkából élő tagjait), szóval, amely a kutyaszövétség „zsarolásairól és egyéb aljasságairól“ fogja lerántani a leplet.

Hogy a közönség teljesen tájékoztatva legyen, mi nem követjük a szociálista recipét, amely mocskolódásokkal és valótlanosságokkal igyekszik a közönséget félrevezetni. Hanem a közönség tájékoztatására adatokat közlünk, hogy megvilágítsuk: jogos-e a festőmunkások sztrájkja vagy sem?

Ma egy átlagosan dolgozó, két évnél idősebb festősegéd átlagosan 6 koronát keres naponta. Van azonban közöttük, még pedig nem ritkán, olyan ügyesebb és szorgalmasabb munkás is, aki 8—10—11 koronát is megkeres naponta. A festőmunkás évente átlag 11 hónapig dolgozik. Ha ezt a 11 hónapot 30 munkanapnak számítjuk, a dolgozni akaró és félig-meddig szorgalmas festőmunkás évi keresetét 1500—1800 koronára tehetjük. A jobb segédek évente megkeresnek 2400, 3000, sőt 3800 koronát is.

Ez az ugynevezett éhbér, amelyet a festőmunkások most még 15 százalékkal, és ezentul évről évre napi negyven fillérrel fel akarnak emelni. Jó állású állami és városi hivatalnokok nem is álmodnak a maguk nyolc gimnáziumával és egyetemi képzettséggel arról, hogy két évi szolgálat után ekkora fizetést élvezzenek, a festőmunkásoknak azonban ez nem elég. Ők például azt követelik, hogy az a munkás, aki ma hat koronát keres, öt év múlva már biztosan nyolc korona napibért, vagyis évi 2400 koronát keressenek, akármilyen gyengék is különben a mesterségükben. Vagyis most

Maidt és Schrod

Arad, Andrassy-utca 17.

(Reinhart-ház)

Férfi kelengye óriási választékban.

Nagy raktár nyakkendő különlegességekben — Férfi felöltők, Raglanok és gummi kabátok 30 koronától. 2166

Intézeti fiú kelengyék dus választékban.

Szabott árak! — Szolid kiszolgálás!

Városi és megyei telefon 765

15 százalék, azután pedig évről évre 7 százalék béremelést követelnek.

Mit jelent ez? Azt, hogy a *nagyközönség megterhelhetése évről-évre nagyobb lesz.* A lakásbérek ma is elviselhetetlen magassága mellett az építőiparban mindennemű béremelés a nagyközönség bérére megy. Ha a mesterek ma megadják a munkások követeléseit, akkor annak egy részét át kell háritaniok a közönségre, ami azt jelenti, hogy három-négy év múlva tisztességesen festett szobában lakni olyan luxus lesz, amit csak igen jómódu emberek engedhetnek meg maguknak. A munkások ma mindenütt a budapesti munkabéreket igyekeznek elérni, s a mestereket már meg is fenyegették a szakszervezetek vezetősége köréből, hogy *legközelebb az összes építőipari szakmákban kiüt a sztrájk.* Remény van tehát arra, hogy amennyiben a munkások ki bírják erőszakolni követeléseik teljesítését, Aradon éppolyan drága lakásviszonyok keletkeznek, mint Budapesten.

Ettől a katasztrófális jellegű eseménytől akarja az a bizonyos kutyaszöveget Arad polgárságát megóvni. Eltekintve attól, hogy ezek a sztrájkok egész csomó polgári egzisztencia teljes romlását vonnák maguk után, a polgárságnak nemcsak érdeke, de maga iránt tartozó kötelessége is, hogy ebben a harcban a munkaadók mellé álljon. Ma már ugyanis alig bírunk az egyre növekvő drágasággal megküzdeni: minden eszközzel azon kell lennünk, hogy ennek a bajnak a terjedését megakadályozzuk.

Igaz, hogy a drágaság a munkásokat is sújtja. De a munkások átlagos keresete ma már nem sokkal marad alatta a mesterek kereseténél, sőt határozottan merjük állítani, hogy sok kismester van, aki nem keres meg annyit, mint a munkás. És ettől is eltekintve a mesterek nem zárkoznak el a szociális szempontok mérlegelése elől. Hiszen a mesterek felajánlották a munkásoknak öt százalékos béremelést és annyi pótlékot, amennyivel együtt ez a béremelés bátran tehető 10 százalékra is. De öngyilkosságot egyetlen józan mester sem hajlandó elkövetni.

Igy áll ma a festőmunkások ügye. Van azonban a háttérben még valami, ami a harcnak a voltaképeni oka. A *hatalmi kérdések* tömege ez. A munkások azt akarják, hogy ismét a bizalmiférfiak legyenek az urak a műhelyekben s hogy a mesternek ne legyen belészólása saját üzemébe. — A munkások nemcsak a mesterek egzisztenciájára törnek, hanem saját munkástársaik egzisztenciáját is támadják. Azt akarják, hogy a szervezetlen munkások az éhenhalás és a szakszervezetbe való belépés között választhassanak csupán. A munkások a mesterek kezéből a magukéba akarják kaparintani a munkaközvetítőt, hogy

szabadon bojkottálhassák az egyes mestereket, üldözheessék a nem szervezett munkásokat, s hogy azzal, ha valamely műhelytől a munkásokat megtagadják, egyenként kényszeríthessék a mestereket újabb és újabb engedményekre. Természetesen mindezt a nagyközönség bérére. Ez a harcnak be nem vallott, de tulajdonképeni oka. A mesterek pedig ebben a kérdésben nem engedhetnek, mert ez egyértelmű volna a teljes tönkremenésével.

A közvélemény ítéletére bizzuk, hogy vajon ebben a harcban kinek a részén van az igazság. A munkások pedig népgyülesezzenek: a mestereket ma már nem lehet terrorizálni sem piszkolóató röpiratokkal, sem nagyhangú népgyűlési frázisokkal.

Az Aradi Építőiparosok Szövetsége.

Elutazás előtt

óvja meg ruháit

Moly-kár ellen

az éveken át kipróbált és egyetlen biztos hatása

„RADICAL”

molyirtó porral, kapható —.80, —.50 és 1 koronás dobozokban

∴ kizárólag ∴

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer-János-u. 2.

Évente sok pénzt takarít meg, ha Drogeria szükségletét állandóan fenti cégnél szerzi be. — Gyógyárak, kötszerek, háztartási cikkek, illatszerek, valódi és saját gyártmányú kölni-vizek, finom szappanok, arc-cremek, szájvizek, fogpaszták. — Nagy választék fésűk, hajtűk és hajkefékben

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj egylete folyó év szeptember hó 1-től a Fácán utcában a Donnavell-féle vendéglőben is tart havonta a hó első napján befizetést. Kérjük az ezen körzetben lakó s állandóan ott fizetni szándékozó tagjainkat, hogy ezentul ott fizessék járulékaikat. A választmány.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

W. S. Augusztus végén. Majd az igazgatóság annak idején közzé teszi az erre vonatkozó hirdetményt. A kereskedelmi iskola igazgatósága különben már most is megadja a kellő felvilágosítást.

D. K. 1. Brassói Lapok. 2. Piski és Vidéke. Ugy tudjuk a többi helyen nincsenek lapok.

Asszonydicséret-mosókivonat,

a fehérnemű beáztatására.

A legközelebb helyettesíti a napon való fehérítést.

A legjobb, legbiztosabb mosópor.

Mosópor vásárlása mindig bizalom kérdése; ha tehát az értékes fehérneműt a kártól meg akarjuk óvni, úgy óvakodjunk minden utánzattól!

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Készlet bejelentés

Budapest, augusztus 14

Kínálat, vételkérő korlátolt. 35 ezer mm. változatlan.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buda 1911. októberre	11.32—11.35	11.42—11.43
Buda 1912. áprilisi	11.52—11.53	11.62—11.63
Rosa 1911. októberre	9.21—9.22	9.28—9.29
Fengeri 1911. auguszt.	7.75—7.76	7.80—7.81
Tengeri 1912. májusi	7.37—7.38	7.61—7.62
Zab 1911. októberre	8.87—8.88	8.40—8.41

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Augusztus 14.

Magyar aranyjárdék 4%	111.50
Magyar koronajárdék 4%	91.10
Magyar koronajárdék 3 1/2%	80.35
Magy. földteherm. kötvény 4%	92.25
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	220.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	155.—
Osztrák járadék papírban	92.20
Osztrák járadék ezüstbe	94.90
Osztrák járadék aranyban	116.50
Osztrák koronajárdék 4%	92.10

SALAMANDER cipők elárúsítása.

Engelhardt-féle Kneip

SZANDAL-CZIPŐK

1216 már megérkeztek.

Óriási választék tennisz-czipőkben.

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányú cipők aradi kizárólagos egyedárusítását sikerült megszerezniem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt viselhet. **Egységárak:** Hölgyek és urak részére 16 K. 50 F. luxus kivitel 20 . 50 .

WEINBERGER JANOS, ARAD

elsőrendű cipőáruháza.

Tessék a kirakatot megtekinteni.

Telefon 312. szám.

1880. évi osztrák államsorsjegy	...	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény	...	17.35
Magyar hitelbank-részvény	...	854.75
Osztrák hitelintézeti részvény	...	658.80
Osztr.-magy.-államvasúti részvény	...	744.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	...	19.04
Német birodalmi márka	...	117.42 ¹ / ₂
London vista	...	240.32 ¹ / ₂
Páris vista	...	95.12 ¹ / ₂
20 márkás arany	...	28.50

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. augusztus 14.

Buza (szokvány-minőség):		
75 kilogrammos	—	10.45—10.55
76	—	10.55—10.65
77	—	10.75—10.85
78	—	10.90—11.00
Buza (Temesvári keresk. ár):		
75 kilogrammos	—	10.40—10.50
Rozs	—	8.00—8.10
Arpa	—	7.90—8.00
Zab	—	7.50—7.60
Tengeri	—	7.80—8.00

Kőbányai sertés piac.

Aug. 14.

Augusztus 12. Magyar elsőrendű: Fialat nehez (páronként 320 kilogrammon feletti súlyban) 150—156 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 156—160 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 166—168 fillérig.

Sertéselészlet: 1911. évi augusztus hó 10. napján volt készlet 28048 drb. — 1911. augusztus hó 11-én felhajtott 225 drb. — 1911. augusztus 11-én elszállított 249 drb. — 1911. aug. 12. napjára maradt készletben 28024 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYÁRI SZINHÁZ.

Aradon, 1911. augusztus hó 15-én kedden és a következő napokon

a **budapesti ROYAL** nagy mozgószínház előadásai.

Fényes új műsor! Az idejű szenzációja! Chimai hercegnő és Rigó Jancsi a cigányprimás. Nagyhatású fővárosi életkép. Ezen kívül: 1. Nevháfen. Természetes felvétel. 2. Tontolinó szerencséje. Mulatságos. 3. Vizesék és Glecserek. Látványos. 4. Úgyellen szobaleány. Mulattató. 5. A rendőrbiztos mulat. Rendkívül mulattató. 6. Chimai hercegnő és Rigó Jancsi a cigányprimás.

Este 7 órától 8 óráig I. rendű zenehangverseny a nyári színház előcsarnokában.

Előadás kezdete este 8 órakor.

Jegyek előre válthatók nappal a Téli színház pénztáránál. Este 7 órától a Nyári színháznál.

Rendkívüli előkészületben! Világhódító ujdonság! Az éjjeli pillangó. (Nachtfalter) 4 felvonásban (1200 méter.)

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma kedden, 1911. augusztus 15-én:

1. Kokuszdió aratás. Szenzációs dráma. — 2. A gyermek becületéért. Szenzációs dráma. — 3. Hiábavaító párik. Kacagató. — 4. Vallásos ünnepek a Kaukásusban. Látványos. — 5. Tisztító tűz. Szenzációs sláger kép. — c. Pali egy kakasviadalon. Kacagató.

Előadások délután 3 órától.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-és hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér.

A bűnyek köztének a nézőtérén kalap nélkül megjelenni

Műsört ingyen kapni a jegyszedőknél. Saját zenekar.

Ruhafár. — Bűnyet.

URANIA

mozgószínház.

(Báró Simonffy-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma kedden, 1911. augusztus 15.

1. Elvárásolt kotta. Humoros. — 2. Védekezés a kolera ellen. Humoros. — 3. Az első kimenő. Humoros. — 4. Dráma a vendéglőben. Dráma. — 5. Hol a köszörűs? Humoros. — 6. A szultán unatkozik. Humoros. — 7. Pórus járt házmeester. Humoros. — 8. Szerencse a szerencsétlenségben. Dráma. — 9. Színész, mint csókrabló. Humoros. — 10. Mayerne kirándul. Humoros. — 11. Aranybánya munkása. Dráma. — 12. A tákozó fiú. Bibliai dráma. — 14. Edényi rablóvilkosság. Regula a esend-örök között.

Előadások 8. a. 2 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik néhai szeretett kedves apánk

Tischler János

végtiltszességén megjelentek és az által fájdalmainkat enyhíteni igyekeztek ezuttal fogadják mély hálás köszönetünket.

Ifj. Tischler János, Rezső és Juliska.

MEGNYILT

Arad, Szabadság-tér 18.

Nagy Sándor

szobrász

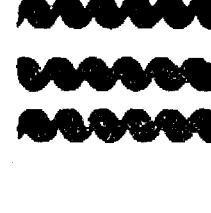
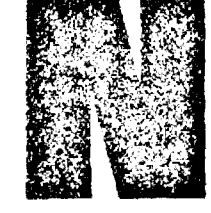
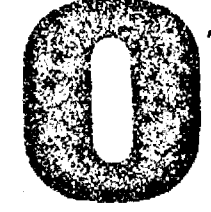
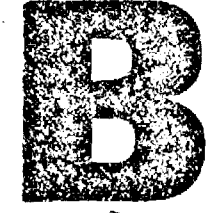
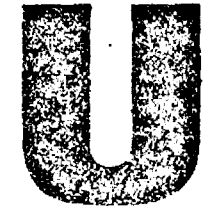
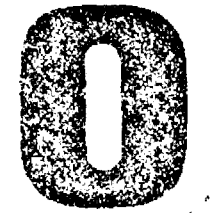
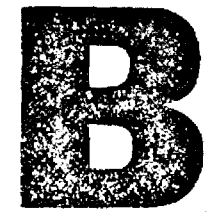
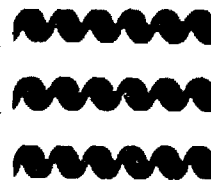
Arad, Kossuth-utca 4. sz.

(Malrovitz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékek et, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legelőcsőbb árért. 4407

szines vagy vízi nyomás nélkül, teljesen maradvány és hammentes, ami által teljesen ártalmatlan.

Gyári raktár nagyban és kicsinybeni eladásra

HUSSERL M.

dobánykötőlegességű töméselőben.

Szivarkahüvely

Verge szivarka-papír.

Magyar királyi államvasutak.

Nyári menetrend.

Érvényes 1911. május hó 1-től.

Arad-Budapest.								
Állomások	Szv. I. III.		Gyv. I. II.		Szv. I. III.		Gyv. I. II.	
	ind.	ér.	ind.	ér.	ind.	ér.	ind.	ér.
Arad	5-09	6-03	8-20	11-37	4-16	4-51	9-24	10-51
Sofronya	5-25	6-19		11-53		5-08	9-41	10-51
Kürtös	5-37	6-23		12-07	4-35	5-25	10-57	10-51
Lökösháza	5-53			12-22		5-44	10-51	10-51
Bánhídi major	5-58			12-28		5-51		10-51
Országút	6-02					5-56		10-51
Kétegyháza	6-10	6-47	9-03	12-38	4-59	6-08	10-49	10-51
Ujkigyós	6-24	6-48	9-04	12-46	5-00	6-21	10-51	10-51
Békés-Csaba	6-35	7-06	9-23	1-11	5-19	6-34	11-23	10-51
Békés-Földvár	6-43	7-09	9-26	1-29	5-22	7-42	11-33	10-51
Mezőberény	6-56			1-42	5-33	7-57	11-53	10-51
Gyoma	6-57			1-44	5-35	7-59	11-55	10-51
Mezőtúr	7-07	7-29		1-54	5-42	8-12	12-08	10-51
Pusztá-Pó	7-31	7-49	10-06	2-18	6-02	8-27	12-37	10-51
Pusztá-Tenyő	7-36	7-56	10-13	2-25	6-08	8-32	12-47	10-51
Szajol	8-02	8-18	10-38	2-53	6-31	9-18	1-04	10-51
Szolnok	8-03	8-19	10-39	3-04	6-32	9-21	1-06	10-51
Ujszász	8-27	8-34		3-22	6-38	9-28	1-13	10-51
Tápiógyörgye	8-48	8-43		3-35		10-12	1-23	10-51
Tápiószele	9-01	8-52	11-10	3-47	7-02	10-27	1-37	10-51
Nagykátán	9-19	9-05	11-22	4-03	7-20	10-47	1-57	10-51
Tápiószecső	9-26	9-17	11-29	4-15	7-22	10-52	2-04	10-51
Tápiószőlő	9-49	9-36	11-45	4-38	7-25	11-05	2-07	10-51
Mende	9-54	9-38	11-47	4-43	7-28	11-08	2-10	10-51
Gyömrő	10-13			5-02	2-11	3-22		10-51
Maglód	10-27			5-17	2-21	3-32		10-51
Rákész	10-51	10-13	12-19	5-44	3-22	3-47	4-17	10-51
Kőbánya fel. p. u.	11-08			6-02	3-37	3-52	4-22	10-51
Budapest k. p. u.	11-22	10-35	12-39	6-15	3-52	4-27	4-37	10-51
	11-37			6-30	4-02	4-42	4-52	10-51
	11-51			6-44	4-16	4-56	5-06	10-51
	12-05			6-58	4-30	5-10	5-20	10-51
	12-19			7-12	4-44	5-24	5-34	10-51
	12-33			7-26	4-58	5-38	5-48	10-51
	12-47			7-40	5-12	5-52	6-02	10-51
	1-01			7-54	5-26	6-06	6-16	10-51
	1-15			8-08	5-40	6-20	6-30	10-51
	1-29			8-22	5-54	6-34	6-44	10-51
	1-43			8-36	6-08	6-48	6-58	10-51
	1-57			8-50	6-22	7-02	7-12	10-51
	2-11			9-04	6-36	7-16	7-26	10-51
	2-25			9-18	6-50	7-30	7-40	10-51
	2-39			9-32	7-04	7-44	7-54	10-51
	2-53			9-46	7-18	7-58	8-08	10-51
	3-07			10-00	7-32	8-12	8-22	10-51
	3-21			10-14	7-46	8-26	8-36	10-51
	3-35			10-28	7-60	8-40	8-50	10-51
	3-49			10-42	7-74	8-54	9-04	10-51
	4-03			10-56	7-88	9-08	9-18	10-51
	4-17			11-10	8-02	9-22	9-32	10-51
	4-31			11-24	8-16	9-36	9-46	10-51
	4-45			11-38	8-30	9-50	10-00	10-51
	4-59			11-52	8-44	10-04	10-14	10-51
	5-13			12-06	8-58	10-18	10-28	10-51
	5-27			12-20	9-12	10-32	10-42	10-51
	5-41			12-34	9-26	10-46	10-56	10-51
	5-55			12-48	9-40	11-00	11-10	10-51
	6-09			1-02	9-54	11-14	11-24	10-51
	6-23			1-16	10-08	11-28	11-38	10-51
	6-37			1-30	10-22	11-42	11-52	10-51
	6-51			1-44	10-36	11-56	12-06	10-51
	7-05			1-58	10-50	12-10	12-20	10-51
	7-19			2-12	11-04	12-24	12-34	10-51
	7-33			2-26	11-18	12-38	12-48	10-51
	7-47			2-40	11-32	12-52	1-02	10-51
	8-01			2-54	11-46	1-06	1-16	10-51
	8-15			3-08	12-00	1-20	1-30	10-51
	8-29			3-22	12-14	1-34	1-44	10-51
	8-43			3-36	12-28	1-48	1-58	10-51
	8-57			3-50	12-42	2-02	2-12	10-51
	9-11			4-04	12-56	2-16	2-26	10-51
	9-25			4-18	1-10	2-30	2-40	10-51
	9-39			4-32	1-24	2-44	2-54	10-51
	9-53			4-46	1-38	2-58	3-08	10-51
	10-07			5-00	1-52	3-12	3-22	10-51
	10-21			5-14	2-06	3-26	3-36	10-51
	10-35			5-28	2-20	3-40	3-50	10-51
	10-49			5-42	2-34	3-54	4-04	10-51
	11-03			5-56	2-48	4-08	4-18	10-51
	11-17			6-10	3-02	4-22	4-32	10-51
	11-31			6-24	3-16	4-36	4-46	10-51
	11-45			6-38	3-30	4-50	5-00	10-51
	12-00			6-52	3-44	5-04	5-14	10-51
	12-15			7-06	3-58	5-18	5-28	10-51
	12-30			7-21	4-13	5-33	5-43	10-51
	12-45			7-36	4-28	5-48	5-58	10-51
	1-00			7-51	4-43	6-03	6-13	10-51
	1-15			8-06	4-58	6-18	6-28	10-51
	1-30			8-21	5-13	6-33	6-43	10-51
	1-45			8-36	5-28	6-48	6-58	10-51
	2-00			8-51	5-43	7-03	7-13	10-51
	2-15			9-06	5-58	7-18	7-28	10-51
	2-30			9-21	6-13	7-33	7-43	10-51
	2-45			9-36	6-28	7-48	7-58	10-51
	3-00			9-51	6-43	8-03	8-13	10-51
	3-15			10-06	6-58	8-18	8-28	10-51
	3-30			10-21	7-13	8-33	8-43	10-51
	3-45			10-36	7-28	8-48	8-58	10-51
	4-00			10-51	7-43	9-03	9-13	10-51
	4-15			11-06	7-58	9-18	9-28	10-51
	4-30			11-21	8-13	9-33	9-43	10-51
	4-45			11-36	8-28	9-48	9-58	10-51
	5-00			11-51	8-43	10-03	10-13	10-51
	5-15			12-06	8-58	10-18	10-28	10-51
	5-30			12-21	9-13	10-33	10-43	10-51
	5-45			12-36	9-28	10-48	10-58	10-51
	6-00			12-51	9-43	11-03	11-13	10-51
	6-15			1-06	9-58	11-18	11-28	10-51
	6-30			1-21	10-13	11-33	11-43	10-51
	6-45			1-36	10-28	11-48	11-58	10-51
	7-00			1-51	10-43	12-03	12-13	10-51
	7-15			2-06	10-58	12-18	12-28	10-51
	7-30			2-21	11-13	12-33	12-43	10-51
	7-45			2-36	11-28	12-48	1-03	10-51
	8-00			2-51	11-43	1-03	1-13	10-51
	8-15			3-06	11-58	1-18	1-28	10-51
	8-30			3-21	12-13	1-33	1-43	10-51
	8-45			3-36	12-28	1-48	1-58	10-51
	9-00			3-51	12-43	2-03	2-13	10-51
	9-15			4-06	12-58	2-18	2-28	10-51
	9-30			4-21	1-13	2-33	2-43	10-51
	9-45			4-36	1-28	2-48	2-58	10-51
	10-00			4-51	1-43	3-03	3-13	10-51
	10-15			5-06	1-58	3-18	3-28	10-51
	10-30			5-21	2-13	3-33	3-43	10-51
	10-45			5-36	2-28	3-48	3-58	10-51
	11-00			5-51	2-43	4-03	4-13	10-51
	11-15			6-06	2-58	4-18	4-28	10-51
	11-30			6-21	3-13	4-33	4-43	10-51
	11-45			6-36	3-28	4-48	4-58	10-51
	12-00			6-51	3-43	5-03	5-13	10-51
	12-15			7-06	3-58	5-18	5-28	10-51
	12-30			7-21	4-13	5-33	5-43	10-51
	12-45			7-36	4-28	5-48	5-58	10-51
	1-00			7-51	4-43	6-03	6-13	10-51
	1-15			8-06	4-58	6-18	6-28	10-51
	1-30			8-21	5-13	6-33	6-43	10-51
	1-45			8-36	5-28	6-48	6-58	10-51
	2-00			8-51	5-43	7-03	7-13	10-51
	2-15			9-06	5-58	7-18	7-28	10-51
	2-30			9-21	6-13	7-33	7-43	10-51
	2-45			9-36	6-28	7-48	7-58	10-51
	3-00			9-51	6-43	8-03	8-13	10-51
	3-15			10-06	6-58	8-18	8-28	10-51
	3-30			10-21	7-13	8-33	8-43	10-51
	3-45			10-36	7-28	8-48	8-58	10-51
	4-00			10-51	7-43	9-03	9-13	10-51
	4-15			11-06	7-58	9-18	9-28	10-51
	4-30			11-21	8-13	9-33	9-43	10-51
	4-45			11-36	8-28	9-48	9-58	10-51
	5-00			11-51	8-43	10-03	10-13	10-51
	5-15			12-06	8-58	10-18	10-28	10-51
	5-30			12-21	9-13	10-33	10-43	10-51
	5-45			12-36	9-28	10-48	10-58	10-51
	6-00			12-51	9-43	11-03	11-13	10-51
	6-15			1-06	9-58	11-18	11-28	10-51
	6-30			1-21	10-13	11-33	11-43	10-51
	6-45			1-36	10-28	11-48	11-58	10-51
	7-00			1-51	1			

Arad sz. kir. város iskolaszékétől.
356—1911. szám.

Pályázati hirdetés.

Arad sz. kir. város községi iskolaszéke elhalálozás, illetőleg nyugdíjazás folytán közs. elemi iskoláinál megüresedett két rendes tanítói és egy tanítónői állásra pályázatot hirdet.

Ezen állásokkal évi 1400 korona alapfizetés, az 1907. évi XXVII. t. c. biztosította korpótlékok, a tanítónőnek 420 korona, a férfi tanítók közül az egyiknek 500 korona lakáspénz, a tanyai iskolához megválasztandó tanítónak természetbeni lakás jár.

A két tanítói állás közül az egyik egy tanyai közs. osztatlan elemi iskolai állás, melyre oly tanító fog megválasztatni, aki a gazdasági ismeretek valamelyik ágától tanfolyamot végzett, illetve a kertművelés, fa- és baromfi-tenyésztésben okmányokkal igazolt jártassággal bír.

A fent részletezett javadalmasítás fejében kötelesek a megválasztandó tanítók, tanítónő az összes tantárgyakat az utasítás- és tantervben előírt heti óraszám-ban tanítani.

Felhivatnak tehát azon okleveles elemi iskolai tanítók, tanítónők, kik a 40-ik életévet még túl nem haladták s a fent jelzett állások egyikét elnyerni óhajtják, hogy kellő bélyeggel ellátott pályázati kérvényüket f. évi augusztus hó 25-ig bezárólag Arad sz. kir. város községi iskolaszékéhez küldjék be. A kérvényhez mellékelendő a tanítói oklevél, születési bizonyítvány, működési bizonyítványok. A tanyai állásért folya-

modók kötelesek kérvényükben kijelenteni, hogy ezen állásra pályáznak s gazdasági ismereteiket okmányokkal igazolni.

Az állások f. évi szeptember hó 1-én elfoglalandók.

Arad, 1911. augusztus hó 15. én.

Varjassy Lajos,
iskolaszéki elnök.

Nagymennyiségű maculatura jótányos áron eladó.

Sashegyi Sándor

engedélyezett magánkutató és felvilágosító (magán-detektív) irodája

Arad, Szent Péter-tér. 7. szám.

Irodám ügyköre: Megfigyelések és nyomozások, szigorú diszkréciót követelő családi és házassági ügyekben, kereskedelmi és ipari hitelügyekben, bűnügyek felderítésében és minden olyan természetű magánügyben, amely teljes titoktartást követel. Meghívásra úgy helyben, valamint vidékre elmegyünk. 3783

Fa-eladási hirdetmény

Az aradvármegyei Ácsva (volt Acsuva) községbeli (Nagyhalmágyi járás) volt urbéres közös birtokosok tulajdonát képező, Ácsva község határán 3 külön álló részletben, de egy völgyben fekvő mintegy 1172.0 kat. hold kiterjedésű erdő birtoknak 4692 m³-re becsült tölgy 186,262 m³-t tevő bükk (kiszélesen cser, gyertyán, éger) fakészlete az 1911. évi szeptember 14-én d. e. 11 órakor kezdődőleg, az Ácsva község gör. kei. iskolában megtartandó írásbeli zárt ajánlatok benyújtásával egybekötött nyilvános árverésen el fog adatni.

A kikiáltási ár, melyen alól az eladás meg nem történhetik, 303,163 (azaz háromszázharom ezer százhatvanhárom) korona mint hivatalosan megállapított becsár.

A bánatpénz 30.316 (azaz harmincezerháromszázhatvanhat) korona.

A kellően leragasztott és a már jelzett összegű bánatpénzzel (készpénzben vagy óvadékképes, névértékben számított magyar értékpapirban) ellátott zárt ajánlatok az árverést megelőzőleg postán megküldhetők Dr. Papp János ügyvéd Körösbökény (Aradmegye) címen.

A most megnevezett ügyvéd címére beadott ajánlatok borítékjára irandó: „ajánlat az ácsvai erdőre.”

Utó és kellően fel nem szerelt ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

A részletes árverési és szerződési feltételek az ácsvai gör. kei. iskolánál, az aradi m. kir. erdőhivatalnál és Dr. Papp János körösbökényi ügyvéd irodájában tekinthetők meg s a két utóbbi által kívánatra megküldetnek.

Az árverés napján délelőtt 9 óra 25 perckor az ácsfalvai vasúti állomásra Arad felől érkező venni szándékozókát kocsik várják. 3772

Ácsva, 1911. augusztus 10.

Miclean Craciun, s. k.

urbéres elnök

Ne üljön fel semmiféle hangzatos reklámnak, hanem saját érdekében felhívom a figyelmét, mert most ismét nagyobb mennyiségű áruk érkeztek, amelyeket csak az **Asztalos Sándor-u. 4 sz.** alatt levő

CSIPKE ÁRUHÁZBAN

lehet beszerezni. Eladásra kerülnek a következő olcsón beszerzett

partí árúk

Csipke és csipkebetétek nagy választékban

Női ing R. Schiffonból 75 kr.-tól
Női nadrág R. Schiffonból 74 kr.-tól
Glott alj I. dupla 125 kr.-tól
Lásztér alj I. dupla 125 kr.-tól
Selyem alj I. dupla 375 kr.-tól
Műdervédő batiszt 52—59 kr.-tól
Batiszt alj 125 kr.-tól
Taft selyem I. métere 68 kr.
Csikos selyem I. métere 82 kr.
Gyermekruhák 75 kr.-tól
Eszernők 120 kr. től
Férfi ing R. R. Schiffonból 99 kr.-tól
Férfi ajour sokni 39 kr.
Férfi nyílás sokni 39 kr.

Zsebkendő tucatja 58—120 kr.-tól
Gallér csak 7 kr.
Kézeltő párja 8—16 kr.
Harisnya 8 pár 50, 60 és 100 kr.
Kézimunka kongré kezdés 125 kr.
Csipke métere 1 kr.-tól
Csipke szövet 25 kr.-tól
Csipke gallérok 50 kr.-tól
Cérna keztyűk 15 kr. től
Férfi nyakkendők 10 kr.-tól
Hosszu glase keztyűk 150 kr.
Glase keztyűk rendes 59—85 kr.
Női ajour-harisnya 35 kr.
Női nyílás harisnya 39 kr.

Csipke szövetek nagy választékban

Azonkívül érkeztek nagyobb mennyiségű csipkefüggönyök, stórok, himzett madeira schweizi himzések, női- és férfi harisnyák, gyermek-harisnyák, selyem és cérna keztyűk, finom női fehérneműk, női-kötők, stb. Meglehető olcsó árak.

Kérjük a vásárló közönséget árunk olcsóságáról meggyőződni, mivelhogy most ismét igen nagy-mennyiségű újabb áruk érkeztek.

2597

Tisztelettel **Csipke áruház.**

Óvás! Figyelmeztetjük a t. vevőközönséget, hogy üzleten kívül senkit sem jogosítottunk fel cégünk-től áruk elárusítására. — Férfi ruhaszövet gyapjuból frt. 1.20-tól kezdve. — Blous 1.25 kr.

Kicsi rovatban minden szó egy-
eszeri beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József főh. ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételeinek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szalvénnyel a szöveg eltér — vagy levélbélyegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, és esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban máshozzával jelzandők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kérésére díjtalanul megszerkeszt. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTEK FEL.**

HÁZASSÁG.

Házasság.

Tizenkilenc éves polgárleány 500.000, huszonkét éves kisaszszony 160.000, huszonöt éves árvaléány 40.000, korona vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy óhajt férjhezmenni. Komoly szándéku urak irjanak e címre: Davidovics Ferencz, Budapest, Erzsébetkörút 16. szám. 1696

LEVELEZÉS.

Melinda

Levél ment „Pessimistától“ 3791

Egy esinos fiatal

özvegy asszony, idősebb uri emberrel óhajt ismerettséget, ki őt némileg segitené. „Vig özvegy“ jelige alatt a kiadóba. 3790

Egy kísérlet

elegendő hozzá, hogy a „Mimosa“-tej-crém csodás arczfinomító hatásáról meggyőződjön. Egy tégely ára 1 korona. Egy drb. szappan 70 fillér. Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

Vezető

állást betöltő, rendkívül művelt, finom modoru fiatalember szeretne megismerkedni egy intelligens uri leánnyal, kinek szülei előkelő társadalmi összeköttetéssel bírnak. Leveleket, amelyek feladása e lapban jelzendő, fényképpel, „Distingvált“ jelige alatt kéri. Titoktartás biztosítva. 5047

Ha nem tud aludni

ne Bromot, de Vojtek és Weisz hirneves rovarporát vegye. II-3326

Főhivatalnok özvegye

Kérem válaszát, találkozás hol és mikor lehetséges. „Főhivatalnok“ jeligére e rovatba jelezni. 5046

Mindent lehet

még a dohányzást is könnyen nélkülözhetjük, ha Menthol-cigaretta veszünk. Egy drb. 1 kor. 20 fill. Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

N....e

5048

Az társaság Fehérkereszt. Kérek értesítést, kik lehetnek a társaság tagjai? Nős emberek ugyanazon előnyöket élvezik-e, mint a nőtlének? Ha a feleletek megfelelőnek, beiratkozom. Egy családapa.

Hölgyeim!

Ki szeretne megismerkedni egy vigkedélyű fiatalemberrel? Leveleket e rovatban jelezve „Mosoly“ jelige alatt kérek. 5049

Orvosi előírásnak

megfelelő kötszerek, szülészeti cikkek és gummiáruk legjobb beszerzési forrása Hanzu Nestor, Vöröskereszt Drogeria. 3621

KIADÓ LAKÁS.

Egy öt szobás lakás

fürdőszobával, két szobának külön bejárata van, irodának is alkalmas Ugyanott két 3-3 szobás lakás mellékhelyiséggel nov. 1-re kiadó. Aulich Lajos-u. 15. sz. 3610

Külön bejárattal

földszinti szoba azonnal kiadó. Zoltán-utca 2. 3712

Egy 4 szobás

uri lakás vagy 2 nagy utcai szabás, minden hozzátartozóval, november 1-ére kiadó, Radnai-ut 10 sz. 3746

Lakás fertőtlenítést

legolcsóbban, legjobban végezheti Vojtek és Weisz fertőtlenítő szereivel. II-8392

Kiadó lakások.

Szél-utca 12. számú házban 2 és 1 szobás utcai lakások és egy üzlethelyiség, szeptember 1-től rendkívül olcsón kiadó. Esetleg az egész ház bérbe adók. Bővebbet Dr. Székely Ferenc ügyvédnél, Andrássy-tér 3. szám. 3791

2 szoba-

és fürdőszobából álló utcai garcon lakás a Faragó-házban Széchenyi-u. 7. sz. földszint, november 1-től kiadó. Bővebbet az Aradi első takaréknál. 3785

Fejsze-utca 34. alatt

2 utcai lakás összes hozzátartozóval szeptember hó elsejére kiadó. 3787

Egy magános

urinónél egy butorozott szoba kiadó, akár teljes ellátással. Edl-spaher-utca 6. szám. 3781

4 szoba-

első- és fürdőszobából és minden hozzátartozóval álló lakás Bathyányi-u. 83/a. sz. alatt november 1-től kiadó. Bővebbet a házmesternél. 3785

Deák Ferenc utca

39. sz. házban egy 3 szobás udvari modern lakás minden hozzátartozóval november 1-re, esetleg előbb is kiadó. 3786

LAKÁST KERESNEK.

Egy butorozatlan

szoba teljes ellátással, egy nő részére kerestetik. Bővebbet „M 13“ alatt a kiadóban. 3678

Keresek

1911. november hó 1-ére a főté közelében egy három szobás modern lakást. Szíves ajánlatokat a kiadóba „Novemberre“ címen kérek.

ALKALMAZÁST KERES.

Gyermektelen pár

házmesternek ajánlkozok szeptember 1-re. Cím: Fejsze-utca 43. O. G. 3777

Házmesternek,

ajánlkozok kertész fiatal házaspár kiscsaládu, ahol udvari park van. Szíves megkeresést kér és tudakozódní lehet. József főherceg-ut 1 sz. alatti házmesternél. 3664

Fa szakmához

ajánlkozok gyakornoknak v. felügyelőnek, már kissé prakszissal bíró egyén. Levelet továbbít a kiadóhivatal. 3699

Megbízható

intelligens asszony, házvezetőnőnek ajánlkozok idősebb hölgyhöz, vagy urhoz. Levélbeli megkeresések özv. Struhár Istvánné Borosjenő intézendők. 3749

Irodistanói

állást keres több évi gyakorlattal bíró kisasszony. Cím: a kiadóhivatalban. 3696

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes varróleányok

kárpitós üzembemben állandó munkára felvételek. Lengyel butorgyár. 3765

Két segéd

egy fiatal és egy idősebb a ki a rövid és női divat szakmából van, helyben állandó alkalmazást nyerhet, csakis szorgalmas és elsőrendű erőre reflektálok, ajánlatok „Szorgalmas I.“ jeligére kéretnek a kiadóba. 3722

Fiatal segéd

vegyeskereskedésben alkalmazást nyerhet. Ajánlatok az igények megjelölésével, Wittenberger Mórhoz, Kovaszinc intézendők. 3776

Helybelli pénztőzöt

magyarul stenografáló és a német nyelvet is bíró gépiró kisasszonyt mielőbbi belépésre keres. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével „Részvénytársaság“ alatt a főpostára címzendők. 3784

VÉTEL ÉS ELADÁS.

10 koronától kezdve

férfi fűző, boks cipő kapható Aradi Cipészek Termelő Szövetkezeténél Szabadság-tér 15. Bizomány raktárak Csermön és Piskin. 3451

Pedálos cimbalmot

kevessé használtat keresek megvételre. Cím a kiadóhivatalban. 3638

Meső delain blouzek

145 árban minden színben és nagyságban kaphatók Hoffmann Sándor cégnél. Arad, színház épület. Vidéki rendelésnél szin és bőség megjelölése elegendő, meg nem felelés esetén kicserélteik. Ügyes kirakat rendező segéd ajánlatát kérem. 1941

Vásároljon

ottan, hol a legjobbat olcsón veheti, ez csakis Klein József Arad, Petőfi-utcai cipő üzletében lehetséges, hol ugy saját gyártmányu, mint valódi amerikai formájú cipők nagy választékban kaphatók. Városi és megyei telefon 826. szám. 3725

Zongora eladó

rövid, jókarban levő Perényi Györgynél. Weitzer János-utca Odrai ház. 3788

Keveset használt

Petrof-féle pianino zongora kiltásba helyezett áthelyezés miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3706

Karácsonyról

visszamaradt legdivatosabb doboz levélpapírok teljesen ép dobozokban 25% engedménnyel lesznek kiárusítva Ingusz I. és Fia könyv és papirkereskedésében Andrássy-tér 16. Maurer-féle kilométer automobill- és kerékpár térkép ára 60 fillér. 555

Olcsó bevásárlás!

Ha olcsó és jó szitát akar venni, akkor keresse fel Mandl Károly szita és rosta készítő Vörösmarty-utca 3. (Színházzal szemben.) 3723

Szagos leaz az utca

amerre jár, ha mosdó szappanját Vojtek és Weisznál vásárolja; 6 darab 1 korona. II-8320

Drága azörméit

védje meg Vojtek és Weisz molypusztítójával. II-8327

1 doboz 100 drb.

levélpapír 1 korona. Amerikal töltő tollszár 1 kor. Gyümölcs szalvetta 100 drb. 1 kor. Salicillal teltett valódi pergamént papír kapható Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. 2551

A világhírű amerikal

„Vera“ cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szerkeszthetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Eladó

2 hizott sertés. Értekezhetni a hal-mágycsúcsi körjegyzővel (Arad-megye.) 3773

Lakház és üzleteladás

Galsán, (Arad-megye) a Főutcán, a tulajdonomat képező lakóházat igen jóforgalmu üzlettel, melyhez korlátlan italmérés és dohányelárusítás tartozik, más vállalat miatt szabadkézből kedvező feltételek mellett eladom. Értekezni lehet alólírott tulajdonossal. Klein Manó. 3771

Átveszek

használt kovács-szerszámot, műhelyvel együtt, vidéken vagy helyben. Szathmáry L. Arad, Vágóhid-utca 21. 3774